

Noveller och prosafragment

författade av

Kaj Bernh. Genell

Kaj Bernh. Genell 2020

INNEHÅLL.

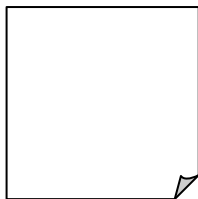
Noveller.

1. Människor och djur.
2. Riesengebirge.
3. Den frågande.
4. Ett möte med det övernaturliga.
5. En skeppsbruten i Bandahavet.
6. Utflykt till en fabrik.
7. Lejonet är speciellt bland djuren.

Prosafragment.

8. En kvinnas tankar.
9. Armamente Dulcinea.
10. Karamellburg.
11. Meanderbielkes resa.
12. Möte i Palembang.
13. Gregorian och retroleterna.
14. Karl-Bengt Raskig.
15. Universums barn.
16. Doktor Lerains båt.
17. Varvara och sidenmannen.
18. Berling.
19. Herr Kander
20. Weston
21. Idioten och klockflickan.

21. En osannolik berättelse.
22. Gods och guld.
23. Greve Georg Vaktels äventyr.
24. Vägöverfallet.
25. Hemkomsten.

DEL I. NOVELLER.

1

Människor och djur.

Människan är intuitivt från födseln intresserad av djur. Ja, det säger jag bara ... Hon lever ju bland dem. Ibland av dem. Man äter dem och använder dem som kläder, när man tagit livet av dem. Och människan har små levande djur i sig, som hjälper till.

Men, ibland blir människans intresse för djuren lite egendomligt. Människan intresserar sig för djuret i avsikt att få kontakt med det. På ett djupare plan.

Somliga blir kattägare, andra hundägare och andra människor vill – åtminstone i någon period av sitt liv – söka förstå en apa, ett lejon, en elefant eller delfin och finner det en tröst att söka förstå om djuret förstår.

Mångfaldiga är de gånger man ställt en spegel framför ett djur av främmande art och sen sitter människor,

helt betagna, och stirrar på hur djuret betar sig framför spegeln och hur det springer runt och tittar bakom spegeln. Ja, det är bemängt med en sanslös komik detta att betrakta människan, hur hon gång på gång betraktar hur apan, lejonet eller giraffen springer runt spegeln och tittar på dess baksida. Hur många gånger har jag själv inte betraktat människor som betraktat djur framför speglar och väntat på repliken: 'Den förstår inte att det är den själv den ser!' eller 'Den har inget självmedvetande, förstår du!'.

Varje gång jag hör dessa repliker lägger jag mig ner i gräset, rullar runt och vrålar av skratt. Jag kan sedan bara inte hämta mig, men rusar runt är vild av upp-
upphetsning.

Många människor tillbringar hela sina liv med att försöka lära en apa att använda en pinne för att skrapa åt sig en banan, eller med att konstruera experiment ur vilka man kan dra slutsatsen att djur kan förutse en händelse förlagd i framtiden.

Detta är givetvis inte roligt i sig, men mer då bekymmersamt. Ty det är som om människan har fått något i skallen som gör at hon gång på gång måste försäkra sig om att djuret både är korkat och inte alls korkat, trots att människan visste detta från början. Även ett barn på fem månader begriper att katten både är korkad och inte alls korkad. Barnet förstår också instinktivt att det aldrig i sitt liv kommer att begripa HUR korkad och klok katten är.

Nu stannar inte det märkliga med detta. Ty det finns människor, som söker upp egendomliga djur, som om dessa djur erbjöd en slags frälsning, en räddning. Från allt. Man söker i deras ögon en hemlig, en annan värld, där man kan känna igen sig, och man är som

människa helt uppslukad av sitt spegeltänkande. Utanför det akvarium där bläckfisken ligger på botten och betraktar en med sitt stora öga, där står människan och stirrar.

”Bläckfisk, bläckfisk! Vad för gåta ruvar du på? Hohoo?”

Bläckfisken svarar inte. Dess tystnad gör det hela än mer uppenbart. Om den hade svarat något undvikande så hade vi nog gått därifrån men just denna kompakta tystnad gör att vi fortsätter att stirra, likt förhäxade.

I själva verket är det inte bläckfisken som förhäxar, men vår egen dumhet. Vi är som förgiftade av vår egen idioti, och nästan lägger oss på knä inför bläckfisken i sitt vatten och ropar in till den:

”Snälla!! Giv mig ett tecken från den främmande världen! Jag VET att DIN hjärna är lika komplicerad som MIN!”

Bläckfisken kan då kanske kröka en spets på en av sina tentakler.

Utmattade av vårt spirituella sökande, vårt sökande efter den okände guden stapplar vi ut från akvariebyggnaden, där man även har rockor och spindlar.

Så djup är ångesten – som ju är en ångest inför tanken på att man är ensam i världen och att döden, vad nu döden är ... kan ta en när den vill - att vi inte kan få nog med kaffe vid ett närbeläget café efteråt. Nej, vi säger i själva verket till servitrisen, som går där med sin Wettexduk:

”Åh, vad jag önskar att jag kunde tala med den bläckfisken, där inne i Akvariet!”

Servitrisen stirrar på en, med ögon som i sig bär förståelse. Hon säger sen slött, utan att tänka på saken:

”Ja, man vet aldrig.”

Åh, hur rätt har hon inte. Och samtidigt givetvis fel. Ty djupt inom varje människa finns det alltid en djup visshet och en enda evig sanning, klar som källans vatten.

2

RIESENGEBIRGE.

I min ungdom hände följande: Jag befann mig på min resa, och rätt som det var dessutom - av alla ställen - inne i mitt eget huvud. Det var där ett jättelandskap, med berg, floder, himmel och ett pågående åskväder med strilande regn. Detta - regnet - upphörde dock med ens som landskapet (!) upptäckte mig. Allt förvandlades då till ett - visserligen molnigt - men dock mycket ljus landskap: molnen voro kritvita, himlen rosa, havet ljusgrönt, träden lila, buskarna mörkröda och gräset lejongult med violetta blommor. Här och där tycktes nu himlen istället lila och havet rosa, så det var ingen ordning där, precis.

Jag vacklade omkring och - som ofta händer - lite drömmande: jag var helt medveten om att jag drömde, och att jag just befann mig i mitt huvud, vilket i och för sig framstod - som det ofta gör i begåvade människors huvuden - som en gigantisk uppgift, detta att vara drömmande i mitt eget huvud med en insikt om att jag nu var upptäckt av landskapet.

Att nu ett helt landskap, som väl i sin uppenbar-
relse både dolde och avslöjade en hel värld, var min
uppgift, och kanske ”blott för några timmar”, det syn-
tes mig - konstigt nog - både glädjande och glädjedö-
dande. Dubbelt alltså.

Man väntar sig ju, vid inträdet i en värld, att man
skall få vistas där i ett liv åtminstone (inte två alltså).
Men, icke så. Icke så. Här var jag, med drömmarens
insikt om drömmens förgänglighet, (hemska tanke
att jag just NU skulle vakna upp !!) utlämnad åt en
snar förgängelse. Det som då gällde var väl, som jag
tyckte, att ha så roligt som möjligt.(Det är en gam-
mal, gammal princip, som jag även i det vanliga vakna
livet strävar efter att följa till punkt och pricka, även
om det naturligtvis uppstår en del onödiga , och en del
nödvändiga, konflikter mellan denna princip och om-
givningen stup i ett. Jag sammanblandar aldrig prin-
cipen med tillståndet: jag strävar alltså inte efter att ha
roligt till punkt och pricka.)

Sålunda tog jag nu ett steg framåt.

Det skulle jag inte ha gjort, - ty där var en av-
grund i mörkblått i vilken jag till hälften rasade ner.
Hade det nu inte varit för ett grått fält och en liten
krokig svart linje, så hade jag varit förlorad.

Hängande i en citrongul trädgren tänkte jag:

”Som om jag inte hade det jobbigt nog i kastellet!
Som om detta vore till nån nytta!?”

Då svarade på min tanke en liten iskallt gloende
halvmeterhög vit tiger:

”Välkommen till Riesengebirge!”

(Märkligt hur dessa horder av djur dras till mig
som järnfilspån till en magnet.....)

”Jaha.”, sa jag, som hängde där, halvt nere i klyftan.

”Stick din hand i mitt gap bara!” (Oanständigt! Tänkte jag.)

Jag gjorde så medan jag slöt ögonen. Grep hårt tag i tungan.

Jättekatten vinschade upp mig med en käftsläng på en torr illgrön fläck, som knappt hade torkat av vattenfärg eller utspädd akryl eller om det nu var nån ektoplasma.

”Vad allt verkar provisoriskt här!”

”Nja,” sa tigern nonchalant, ”det skall snart bort alltihop.”

Jag suckade (som ni väl förstår...) och frågade, lite irrationellt :

”Vad är meningen med detta då?”

Alla världar, jag har vistats i, har verkat ha en uppfattning om, att man skall foga sig i dess villkor, något jag ständigt haft problem med. Jag kan inte begripa varför en fullständigt godtyckligt tillkommen värld skall bestämma över mig! Det är då sannerligen en gåta....

Den vita katten såg snålt på mig:

”Ni ska få träffa kungen av Riesengebirge.”

”Är det en arvfurste?”, frågade jag, medan jag lade håret till rätta.

”Nu får ni ta skeden i vacker hand.”, sa katten.

”Ja. Vad skall man göra. Tills jag nu vaknar.”

”Det kan ta tid.”

”Jaha.”, skrattade jag, blott alltför viss om att jag ”bara” drömde. Jag genomfors av en viss skräck för att ... dö i sömnen.... En ”ny” tanke, dåförtiden.

Alltnog: Vi gick och vi gick. Det var ömsom djungel, ömsom öken, alltihop i grälla färger och ibland med konturer som var lite slarvigt ritade. Det enda som var visst var att molnen var alldeles vita.

”Kan man inte begära att ni ritar färdigt trä'n och sånt?”, frågade jag den vita tigern, som nu plötsligt var en svart (!!) silhuett – som i motljus - mot en grön bergssida. ---

Det hela, - denna värld - gjorde ett helt opålitligt intryck.

”Puh!”, sade katten utförligt. Ni kan väl vara lite nöjd! Vi gör vårt bästa. Alla gör vi vårt bästa!

Den torkade sig mellan ögonen.

”Okey.”, svarade jag och klappade katten lite avmätt (jag var trött i drömmen) på huvudet.

Nu tycktes vi emellertid vara framme vid ett litet gistet herresäte. Vi knackade på och släpptes in och fördes genom några rum fram till en tron, där det rätt vad det var satt en herre i röd sammetsmantel med brandgul bård. Han hade runt ansikte och matchande röda mustascher. Dom hade inte ens orkat byta färg till mustaschen!

”Välkommen, herr ”Vad Ni nu Heter!””, röt mannen, som här skulle föreställa kung.

På detta svarade jag intet, men kunde inte undgå att gäspa. Under gäsningen föll det mig raskt in, att man likaväl kunde avsätta kungen. Det bad jag tigern göra. I ett nafs hade det stora djuret inte bara fullföljt min befallning och bringat konungen av tronen (

dessutom i två delar), utan också satt sig själv på den-
samma - med ett brett grin.

Jag kände en stor njutning över detta; och i det jag betraktade tigern, vars vithet nu tycktes bli bara större,.. och större ... och större, så fann jag snart att drömmen höll på att glida mig ur medvetandet.

”Så väl att jag ändå än så länge är ung.”, tänkte jag. ”Åh! Jag är ännu ung.”

Sedan vaknade jag.

3

Den frågande.

Det som först fångade min uppmärksamhet, min blick, var inte människan, inte heller att han – ty det var en man – höll något i sin hand, inte heller, att det var en pensel, men väl att det runt penselns fula skaft satt något så egendomligt som ett smalt band av vad som föreföll vara mjuk, röd sammet. Att denne man mitt i sin ateljé just då avbildade en halvnaken ung kvinna, liggande, så konstlat att hon var närapå ur led, på en sorgfälligt obäddad säng, det var just då en för mig komplett negligerbarhet.

Det är möjligt att jag i förbifarten noterade något av alla dessa omständigheter, som jag just nu refererat, när jag just trätt in, ty jag hostade ofrivilligt till, och konstnären avbröt sig med ens, och vände sig om, och med en stor sväng med sin palett frågade han mig retoriskt, jag som stod i begrepp att vända om:

”Ser ni inte att jag målar?”

Men senare, när jag blev mer medveten om samsamsbandet, så föll jag i häpnad.

Något senare, då vi alla tre satt i en liten soffgrupp i den rymliga vindsateljéns bortre del, som även den, liksom hela ateljén, nåddes av solstrålar som kom inflytande genom gigantiska takfönster, bad jag konstnären, som jag verkligen bedömde snabbt som verklig konstnär, en man jag endast kände till efternamnet, angående penselns utsmyckning. Han tycktes då helt plötsligt besvärad och lutade sig fram och grep tag i kvinnans arm – ty kvinnan var hans allestädes närvarande modell - med en mager hand och sade något ömt till henne som jag inte hörde, men jag såg att hans ögonvitor hade en svag gul ton, påminnande mig om linolja.

Det tog ett tag innan det hände igen.

Jag måste förklara: Det handlar inte om att jag skulle stanna upp om jag såg någon på gatan med ett ansikte tatuerat med ett annat ansikte, eller att jag skulle bli fullständigt nötgalen om jag såg någon med en skrinna efter sig med ett uppstoppat hästhuvud med ett äpple i munnen på. Det handlar inte om den så kallade originaliteten eller människor som försöker vara originella. Dem föraktar jag – eller tycker synd om. Ömsom si ömsom så. Jämna veckor si, udda veckor så !

Jag – mer än gemene man - förstår dödsskräck och ett övermått av energi och övermått av mat för dan. Visst. Originalitet kommer ur dödsskräck. Men för övrigt är det originella fullständigt ointressant. Det originella är definitivt inte det intressanta. Det är fruktansvärt ointressant. Kvävande. Det mest absurda med originalitet är ju att den tydligen måste utformas inom en konformt avvikande grupp, i en grupp av människor med henna i håret eller med dreadlocks,

som om man först, primo: måste återförsäkra sig i ett avantgarde, för att secundo : sedan "göra något som ingen annan gjort" ! Är inte detta mänsklig förnedring! Mitt i det mänskliga villkoret, en stor förnedring. Men vem är jag att döma? Å andra sidan, om inte jag dömde, vem skulle då döma? Vad skulle människor göra här i världen annat än döma varann. Ingen annan lär göra det!

"Dömen icke, på det att I icke skolan bli dömda! Jag tror att människor som känner sig dömda är mycket flitiga domare Tänk, fruktansvärda tanke, om ingen dömde! Om vi gick och teg allihop! Och tänkte att: det där kan inte han rå för, att han med henna i håret drar en vagn med ett hästhuvud med ett äpple i munnen på! Det är inte hans fel. Och det är inte hans fel, att det är originellt och därmed ointressant. Det är inte mitt fel, att jag påstår det. Det är inte mitt fel, om det inte är sant. Och det är inte ert fel, om ni tycker illa om, att jag säger det. Det är aldrig någons fel. Det händer bara, det bara händer, att vi kväver varann till döds. Varför skulle någon döma det? Det är väl bara att låta sig kvävas?"

Nå, nu är jag kanske drastisk.

Mitt andra exempel på, vad det nu är exempel på, blev, efter ett tag (ty jag lade ju inte ett mönster med detsamma), detta:

Vid ett besök hos en pianist en enda händelse på en fest på Djurgården, en ung man som verkligen kan spela, - det är ju det enda man kan säga om en musiker - förutom motsatsen – slog jag mig ner vid ett salsbord och tände en cigarett och i flera timmar njöt jag. Ingenting kunde störa mig. Varma kroppar gled omkring i rummet, kattlika, men jag såg dem inte,

anade dem blott, anade dem som bihang till de toner till vilka mina öron lystrade. Och hur dessa toner trillade, och rytmen grep mig, och den smärta de uttryckte, samtidigt med glädje. Dessa toner, nästan var och en höll mig i ett dubbelgrepp mellan himmel och helvete och det enda jag förmådde, mellan blossen på cigarettens i det halvmörka rummet tillsammans med de andra, var att långsamt vrida på mitt huvud från ena sidan till den andra, nästan som om jag – om jag skulle försöka beskriva det - av någon underlig anledning ämnade skruva av det och lägga det ifrån mig på denna plats för att sedan själv dö.

Jag fick en impuls att resa mig och gå fram till pianot en stund, och jag gjorde så. Det var då – pianisten fortsatte att spela outtröttlig – jag såg mellan hans flygande händer, att det då och då oblockerade tvåstrukna esset, att den svarta tangenten, hade en liten utskärning, som en blomma, i ebenholtsen. Och plötsligt hörde jag inget längre. Som om jag var en främmande ande iakttog jag bara denna lilla, lilla blomma som skymtade fram då och då mellan de flygande och dansande händerna.

Jag visste själv inte om att jag böjde mig fram för att bättre se vad det var för blomma, eller om jag sett alldeles fel... och jag råkade med min haka beröra pianistens axel.

Detta var en mindre, eller snarare större, katastrof. Han slutade nämligen omedelbart att spela.

Det blev sedan dödyst. Alla i rummet såg på mig. Den som stirrade mest intensivt var självaste pianisten. Och jag skäms över att säga det, men jag frågade, pekandes:

”Vad är det för en blomma?”

Pianisten reste sig då snabbt och ignorerade mig och frågade om någon ville ge honom ett glas whisky. Jag stod kvar och stirrade på tangenten med dess anemone nemorosa. Det var också då, eller i hallen och nerför trappan, dans l'éscalier, som jag började försöka lägga mitt pussel, mitt tvåbitspussel.

Det vore något av en estetisk synd att belasta er med ytterligare exempel. Att presentera för er den slutsats jag drog av dessa exempel vore mer än en synd, det vore att överskrida gränsen för det heliga, för det är det ingen som dömer om. Ty vi måste komma ihåg att kärleken till det vackra, det sköna och det okända - kvantfysik, elefanter, dingos ... - är något av det vi måste vårda ända in i det allra sista, även om vi kväver varann till döds med vår egna originalitet. Ty vad gjorde vi utan det okända, och utan originellt folk som frågar om nonsensdetaljer?

4

ETT MÖTE MED DET ÖVER- NATURLIGA

Vårkvällen hade sänkt sitt mörker över min bungalow. Den låg ensligt i havsbandet, i en liten dal-liknande bergsklyfta, skyddad av en dunge jättetallar. Jag och min vän Leiris satt i det rymliga köket och såg ut över havet, där det glimmade av en måne, som titat fram bland molntrasorna som hastigt flög över den blygrå skyn. Två måsar satt på räcket på altanen och pratade med varann, just som vi, medan fjäderdräkten ömsom slets upp över ryggen på dem, ömsom lades slätt intill. Det var blött efter vårregnet. Regnet hade skapat hordvis med små droppar som satt på fönster-
glaset och kom verkligheten utanför dem att anta ett splittrat, frsikt ärrigt utseende.

Leieris' finskurna ansikte, under det kortklippta ljusa håret var upplyst endast av den gamla Strindbergslampa i mässing som stod på soffbordet vi hade emellan oss. Han lutade sig tillbaka i korgstolen och svepte filten om benen, då det verkligen var ovanligt

kyligt inomhus denna kväll. Vinden slet då och då i takpannorna på det låga huset, som inte alls tyckte om att stå här i skärgårdsmiljön, men tycktes vara mer ritat för att stå skyddat invid en åker i inlandet.

”Lite kaffe?” undrade jag.

Leiris ansikte var som en sluten mask. Egentligen visste jag ingenting om Leiris. Det var ju i sig egendomligt eftersom vi hade talat så mycket under de senaste två åren med varann, nästan varje vecka hade vi haft konversationer på tu man hand om etik och miljö. Men kanske var det just det, att vi båda varit så uppslukade av vårt viktiga ämne, att vi försummat att tala om våra mer omedelbara problem, känslor och vår existentiella förtvivlan. Kanske var det nu dags för något av detta att segla upp och etablera sig i vårt förhållande. I alla fall var det vad den långa tystnaden skvallrade om, den tystnad som Leiris nu bröt, efter det han avvärijande viftat mot den kaffekanna av stål jag höjt intill hans blå keramikmugg.

”En tanke bara, som jag är oroad av, och som inte alls har att göra med vårt projekt....”

”Låter intressant,” sa jag. (Det var sådana saker vi ofta sa till varann, ty vi var goda vänner, vi var generösa och vi önskade båda att ta väl vara på livet.)

Leiris glodde med sina små blå ögon ut i natten, genom glasrutan, över räcket med måsarna och ut i havet, där nu vågorna slets i stycken av sin egen flykt, tycktes dansa och dö i en slags fåfång vaggning, vädjande om en barmhärtig dröm och en vila någonstans ifrån. Men ingen lättnad syntes komma från himlen. Endast en bitsk nordvästan.

”Jo, ” sa Leiris, tänk om det är så Att vissa saker existerar, och existerar delvis i den illistigheten att

de i sitt projekt har metoden att söka undvika att de-
tekteras av den vetenskapliga metoden?

"Hur då?" sa jag enkelt, delvis för att jag inte rik-
tigt förstod.

"Jo," sade Leiris. "Förlåt att jag uttrycker mig så
slarvigt. Jag menar, för att vara mer tydlig, att det ju
inte är helt omöjligt att det evolutionärt i universum
kunnat länge gynna en viss art av existenser om denna
kunnat, i talrika civilisationer genom eoner av tid,
undvika att bli synlig av den vetenskapliga metoden,
som nu civilisationer i ett i ett tenderar att framhäva
som nyckeln till kunskap...."

"Aha" sa jag.

Nu blev det mörkare och mörkare ut över ha-
vet. In genom springorna i fönstret trängde en vass
doft av tång och rutten sill. Det knäppte och krängde i
husvirket och månen försvann över havet, medan vi
båda kunde iaktta hur en gammal ångare stävade nor-
röver in bland öarna långt bort, upplyst av diverse
lanternor i mast och för och akter.

Leiris sneglade åt mitt håll.

"Du förstår vad det innebär?" frågade han, något
ominöst, dolskt och nära nog profetiskt.

"Jo jo", sa jag, "men visst vore det osannolikt att
något skulle göra sig den väldiga omvägen att skydda
sin existens genom att så att säga ha en sköld mot
människans, eller för den delen varje intelligens', ve-
tenskapliga metod?"

"Visst, jag håller med." sa Leiris. "Men ack så
smart!"

Ute tornade sig nu vågorna upp, och himlen
mörknade, månen försvann och med den även de
både måsarna, som faktiskt skrek högt, som av smärta,

när de lyfte från det slippriga räcket och försvann i mörkret. Nu började det återigen regna, och denna gång var regnet relativt massivt och det tycktes svartare än något annat regn jag sett, som om det regnade olja, fast det nog var alldeles vanligt vatten.

”Du menar att något finns därute som hela tiden skrattar åt den vetenskapliga metoden, och som kan ha allt möjligt fuffens för sig, bara för att vi nu är så inkörda i att tro att allting kan detekteras av den vetenskapliga metoden, av observation och av kontrollerade försök?”

Leiris grep om den lilla blå muggen och tömde i ett svep återstoden av det halvljumma kaffet. Han s ansikte sprack upp i ett leende.

”Ja, det är otroligt!” nästan skrek han. ”Att jag inte har tänkt på det förut!”

”Det är väl inte så konstigt” sa jag lugnande, ”det har ju ingen annan heller tänkt på, - så vitt jag vet...”

”Det är så listigt! Ty vad innebär det? Jo att någonting smyger omkring i existensen, att någonting just nu sitter på din axel och på min axel, och skrattar åt våra simpla försök att få grepp om vad det är som skapar och styr våra liv, i grunden. Medan vi famlar bland våra teorier om universum och om evolutionen, medan detta osynliga, gäckande väsen hela tiden har koll på allt som händer, och har nycklarna i sin hand, som de i sin dimension går omkring och skramlar med, trots att vi inte kan höra minst pling ifrån dem!!!”

Nu syntes nästan ingenting utanför fönstret och när jag gick fram mot fönstret för att söka urskilja något, så kunde jag enbart se några stora skuggor i form av de jättetallar som stod på båda sidor av utsikten

från min sjötomt båгна. Kanske de höll på att falla, nu när vinden tog i?

”Det var väldigt vad det friskar i.” sa nu också Leiris, som alltså släppte sitt metafysiska grubbel. Som det syntes.

”Ja herregud, nu tar stormen verkligen tag. Se på vågorna!”

Vågorna tycktes nu komma närmare i mörktet och vi hörde plötsligt hur de började slå upp mot altanen och det skvätte i väldiga drev upp mot rutorna.

”Så här skall det väl inte blåsa?!” sa jag, medan jag reste mig och kastade min filt. Jag gick bak i rummet för att tända taklampan, när vinden så kraftigt grabbade tag i huset att det tycktes flytta sig en halvmetr.

Möblerna kastades omkring, glaset i rutorna splittrades och elektriciteten försvann.

Efter vindstöten satt vi nu i blåsten i den brädhög som varit mitt fritidshus, den bungalow jag alltid drömt om och som varit min lilla arbetslya under senare år.

”Se vad du förstört!!” skrek jag åt Leiris, som, blödande i huvudet från ett krossår av flygande fönsterglas,

”Ja, det är sannerligen smart!” Ser du, hur det försöker MÖRDA oss nu också!”

”Ja, det tror fan det,” skrek jag och letade i mitt sinne efter den plats jag senast gömt min pistol, ”varför skulle du nu nödvändigtvis rota i tillvarons hemligheter, din fåfänga jubelidiot!?”

Leiris rusade, vansinnigt skrattande omkring i bråten, dyblöt av regnet som piskade in i den skadade bungalowen, där det nu i mörkret släppt loss ett hiske-

ligt oväsen. Det lät från himlen, från havet och från träd som bröts loss från den lilla kustremsan.

Min bil stod dock kvar på baksidan, såg jag i en glimt från köksfönstret, som nu slitits upp och stod och smällde i den vaggande byggnaden.

”Bilen! Vi tar bilen!” sa jag och rusade mot den dörr i köket som ledde ut mot baksidan och den lilla parkeringsplatsen. Leiris tog tag i en rock som hängde i hallen och rusade efter mig.

Väl ute invid bilen såg vi nu hela katastrofen. Mitt hus var utan tak, flera träd hade fallit, och man kunde inte ta sig med nån bil någonstans. Träd låg över vägen och regnet piskade våra kroppar och ansikten, medan himlen formligen röt ovan oss, från de jättelika svarta moln som oupphörligen, som i en jättelik himlafors, skred in över land. Molnen hade händers form och man hörde hur hela världen skakade i fogarna.

”Sånt jävla liv, bara för att man framlägger en teori!” ropade nu Leirs in i mitt öra medan vi lutade oss mot den meningslösa bilen, en grön Audi.

”Ta tillbaks den då!” flämtade jag dräglande, och gned mitt ben som skadats på något vis i flykten.

”Det kan man väl inte göra!” skrek Leiris tillbaka medan han försökte knäppa rocken och strök vatten från ansiktet. Stromen syntes inte visa något som helst tecken på att avta. Snarare tvärtom.

”Det kan man väl!!” skrek jag. Sen tänkte jag i mitt stilla sinne, att bara jag nu kunde få tyst på Leiris, så skulle allt återgå till det normala.

Ja, kanske var det så, att om jag nu bara kunde avlägsna Leiris från existensen så skulle de osynliga makterna lugna sig. Men nästan omedelbart slog det

mig att det inte spleade så stor roll. Ty nu visste ju inte bara Leirsi hur det låg till, men ... även jag.

Alltså var nu hoppet ute.

Jag sjönk ner i det blöta gräset invid bilen.

Leiris tittade på mig.

”Vad är det?” frågade han.

”Man vet alltså aldrig hur slutet skall se ut?”

”Asch, ta dig samman!” skrek Leiris och lyfte upp mig från marken.”Du är väl inte vidskeplig heller!!?”

I samma stund avtog nu regnet och efter en kvart eller så kunde vi lugnt i natten, under månens sken gå omkring i bråten och inspektera förödelsen efter stormen.

”En sån storm!” sa Leiris skrattande, pekande på skrstenen som låg intill oss på gräsmattan.

”Ja, det är klimatförändringarna.” sa jag, blickade ut mot havet där fartyget lagt sig vid ankar mitt i bukten, och gned min nacke.

En fiskmås gick tyst bredvid oss och stirrade då och då upp i våra ansikten för att successivt kunna notera hur dödsskräcken långsamt tycktes försvinna från oss och hur vi långsamt sökte återta vår mänskliga värdighet.

5

En skeppsbruten i Bandahavet.

Skeppsbåten tog sig in i lagunen med ett skrapande ljud, drev med vinden in mot öns smala gråbleka strand och lade sig på sidan. Tom Wilkies klev över relingen med blytungt ben, stapplade upp några meter och föll omkull.

Snart kommer middagssolen, tänkte han och somnade sen.

Hunden, Bew, sprang nu också upp ur den lilla båten och efter att den krafsat lite i sanden cirklade den runt, såg uppåt på månen och somnade, även hon, lagd i ring bredvid sin husse.

Orsaken till denna landstigning var att motorkrysaren Claw, köpt i Potsdam, bemannad med fem havserfarna män, exploderat i Bandahavet vid Nya Guinea mitt i en natt i oktober 1943. En man hade överlevt och med skeppsjollen, som klarat explosionen, hade matrosen Tom Wilkies från Plymouth räddat sig till en liten ö i närheten.

När Tom så småningom vaknade till , och yr och matt av trötthet sett sig om på den lilla stranden, undrade han om något av skeppet var synligt och om det fanns andra öar i närheten. Han kramade om hunden och märkte nu att solen stod i zenit och att han kanske var yr av hetta och brist på vatten. Bew flämtade ordentligt. Han såg sig om efter en möjlig sänka i närheten då han råkade titta ut över havet. Där stävade vid horisonten ett bulkfartyg långsamt söderöver. Tom rusade då, så snabbt han kunde, ner till jollen och hämtade nödrakterna och fyrade av två av de fyra som fanns. De virvlade båda endast ett kort stycke och landade sen i sanden på den lilla öns strand. Röken efter dem singlarde smal och ljusgrå upp mot den glödande solen.

Efter detta misslyckade försök till omedelbar räddning, och efter att ha sett fartyget stäva vidare, gick Tom ut på en liten udde på den ganska gröna ön och försökte , vänd emot dess mitt, uppskatta dess storlek. Kanske kunde den vara tio kilometer i omkrets med ett litet vulkaniskt berg i mitten.

Han studerade kisande de branta sluttningarna till detta berg för att försöka gissa sig till var en bäck skulle kunna finnas, ty sluttningen var rikt bevuxen. De båda nykomlingarna tog sig sedan inåt ön över gråvit sand, vasst gräs, svart småsten och snart nog hade de funnit en bäck, där de lade sig ner och sörp-lade i sig friskt vatten. De utbytte en blick av förnöjsamhet och samförstånd. Detta var ingen ö man just nu ville vara alldeles ensam på. Tom sneglade ut mot havet igen. Av Claw, motorkryssaren, syntes inte ett spår. Vinden ökade något och Tom och Bew sökte sig in mot en liten skog. Det dröjde inte länge förrän

Tom slog sig ner på en sten och tyst började gråta. Denna gråt, som förmodligen var en reaktion på kamraternas öde, hade förmodligen aldrig upphört om inte Bew börjat skälla.

Det visade sig att hunden nu, för första gången i sitt liv, stod ansikte mot ansikte med en mycket modig papegoja, en stor fågel i strålande färger, och med skarp blick, en fågel som flaxat ner från himlen och nu stadigt stod på stranden och betraktade vad som för den tycktes vara ganska så intressanta nybyggare.

Utflykt till en fabrik.

Jag tänkte plötsligt, där jag stod och väntade på vår president att på radio säga sin annorlunda mening, att när jag igår lämnade Columbusburg för att åka till en fabrik uppe i bergen så fanns det denna dag en viss sikt. Columbusburg ligger visserligen högt, men det är alltid bra att lägga nya verksamheter ännu högre. Således ligger ju alla väsentliga städer numera i Himalaya och i bergstrakter i Afrika och Nord- och Sydamerika, samt givetvis i idealområdena Arktis och Antarktis. Men vi försöker att inte slita på polerna. De är mera våra rekreatiomsområden. Jordens medeltemperatur är ju nu 19 grader Celsius. Det har den som ni vet inte alltid varit. Alla förflyttningar som inte sker med underjordiska tåg sker numera i kylbilar. Där kan man ha bra temperatur och frisk luft genom olika system för kylning och syreproduktion.

Det är visserligen tråkigt att åka bil. Vi har bilar med stora hjul. Ja, jag vet att jag talar till er som om ni

vore barn och inte alls kände till hur vi har det. Men det är ett sätt att tänka som vi har lagt oss till med. Som ni kanske också känner till. Inte vet jag. Det ingår ju i osciofasens filosofi.

Alltnog, jag begav mig alltså av i den dansande ballongbilen, ty alla vägar är dåliga, och gav mig iväg till Snapptown. Snapptown ligger inte långt från gamla skidorter i Alperna, där det givetvis inte finns någon snö längre. Men alltså en matfabrik. Den besökte jag tillsammans med Hector Orso, min vän från nödförrådsdepartmentet. Det är ingen fara med departementet. Delvis tack vare Orso, och hundratals andra. Ja, jag säger hundratals, ty de är inte fler. Jag kommer till det sen.

Letitien – som vårt land heter, där jag ”bor” - är inte en socialistisk stat, men vi har givetvis ingen marknadsekonomi av det kapitalistiska slaget. Vi är ju inte längre som på den gamla tiden när Dante, Balzac, Hemingway, Stephen Spielberg och Bill Gates och senare snillen levde. Vi kan inte låta världens öde bestämmas av att pengar förökas automatiskt. Så kontrolleras det, att inga pengar placeras. De är till enbart för användning. Man har bara pengar i en vecka. Sen är de ogiltiga. Detta med världsekonomin är så enkelt att det sköts av en liten dator, inte större än en kubikmeter. Nu är det visserligen inte en sådan dator. Presidenten har den i fickan. Men liknelsevis. Allt enligt Silvio Gesells vision om räntefri ekonomi. Om vi inte hade en sådan så skulle världen bara bestå av spekulanter. Nu finns enbart struntpratare. Samt några goda konstnärer. En stor sak åstadkoms av en viss president Puh, som i ett slag förstörde all koncept-

konst med den geniala frågan: ”Vad skall vi med konceptkonst till, om vi inte har riktig konst?”

Kortfattat kan man säga att inga människor tjänar några pengar här. Vi sysslar med annat.

Qudrolerna – som inte bor i Letitien - har ett liknande system. Men jag vill inte säga att de har de bättre.

Orso och jag begav oss iväg till den avlägset belägna fabriken i gryningen. Vi slog på strålkastarna, satte igång vevarmarna för att hålla undan de renhållande nestorsbollarna, som idag inte hade hjälp av vinden, men som flög som de ville, och slog på autopiloten, inställd på Snapptown. Sen satt vi i förarhytten och spelade kort. Det var ändå inget att se. Det var halvmörkt hela dan. Och växer gör det ju inte mycket längre. Nånstans. Mest är det öken. Då och då slår gaserna in med sin skarpa svaveldoft in i bilen. Vi tog ibland till syrgasmaskerna, men spelade vidare vår Canasta. En och annan krokodil sprang över vägen. Krokodiler är ett av de få djur som är kvar. Utom vi då.

Ju högre vi kom nu till alpens topp, desto ljusare blev det.

När vi närmade oss fabriken, som tillverkar persikor, så blev vi stoppade av en vakt i en annan ballongbil med kulspruta på. Vi fick gå ut ur bilen till och med, för visitation och drogtest. Då såg vi också några människor från grottsamhällena, de auten-tiska retroleterna, som kom upp genom sina luckor, skäggprydda och sketna, och såg på oss. Orso och jag tackade gudarna för att vi ändå levde ovan jord. De är inget fel med det underjordiska livet, men det är melankoliskt. Vi som är ovan försöker ju rensa atmosfä-

ren med nestorsbollarna och andra medel, och kämpar med våra odlingar och sköter försvaret och reseverksamheten till alla rymdplattformar och satelliter. Retroleterna sysslar med gamla, invecklade andliga ting, som musik, som kräver en oändlig arkeologi. Man tar isär en liten bit av ett stycke av Duke Ellington, och sen sitter man med små bitar av det och kör det genom öronen som en putsduk.

De som lever under jord är mest inom utbildning och kultur och underhållning. Man har avskärmat sig från världen och blickar alltså allt mer och mer inåtbakåt. Det är inte heller fel det. Det är mer en smak-sak. Själv spelar jag piano också.

Nöjesindustrin är på topp. Man dansar och dansar. Somliga människor – om vi alls är det – försvinner under dansen. Ingen vet var de tar vägen. Inte ens kamerorna vet det.

Väl innanför grindarna till fabriken som bär namnet Tycker ni om Brahms? så steg vi in i byggnaden. – Konstigt namn, men den heter så. Vet inte varför. – Där möttes vi av en ingenjör vid namn Russman. Denne visade oss per-sikorna, och vi fick oss ett rejält fat att äta. Det smakade utsökt. Jag fick med ens ont i magen. Man är ju inte van. Jag stoppade en persika i fickan för att ge åt en krokodil.

Sedan steg vi in på direktionen och fick en uppdatering av läget. Vattenreningen konsumerade detta år massor av energi. Men energi har vi ju i överflöd.

Vi tog därefter en promenad i växthusen och gick sen ut i det fria för att beskåda utsikten. Vi hade en vidsträckt utsikt, men ett brunaktigt dis låg så tjockt att bergsmassiven intill oss endast skimrade. Luften var mycket tunn, så vi blev matta ganska snart och tog

på oss maskerna. Vi är nu så vana vid maskerna att vi inte tänker på saken längre. Det enda man reflekterar över är att aldrig gå långt ensam utan att först kontrollera syrgastuben. Men det har blivit en vana.

Vi tog sen ballongbilen hem och körde på vägen över en hel flock med roboträttor. De är annars sällsynta. Det blev snart kolmörkt. Dom har muterat och skriker fula ord hela tiden.

Nu har jag suttit vid min radio i en halvtimme, och presidenten har ingenting sagt. Är han död? Han är gammal. Han har utsett en efterträdare. Jag har glömt vad han hette. Presidenten heter i alla fall Zemalan. Han kommer från Indonesien. Förra året blev han skjuten i ögat. Nu har han bara ett öga, och dåligt minne. Jag undrar, som alltid, om jag kommer att sova i natt. Eller om jag bara ligger där.

Lejonet är speciellt bland djuren.

I.

Det är något alldeles speciellt med jättestora kattdjur. Givetvis är det förstås så att alla katter är högst speciella, bland annat i sätt och utseende, sedda i relation till andra djur, och även små och medelstora katter har ju kattens mystik, värdighet och förmåga att hypnotisera gemensam med det stora kattdjuret, särskilt då det största av dem all – i vissa områden – lejonet. Lejonet har dessa egenskaper, men högst poängterade, i en förstärkt grad, så att man bör bedöma dem efter just det.

Kanske är det så att när ett djur inom en art blir det största och det dominerande, särskilt om det är ett rovdjur, så händer det alltså att detta djur i viss mån blir annorlunda. I sinnet. Så kan man t.ex. tänka sig att lejonet är annorlunda än andra katter, och evolution – denna egendomlighet som ligger till grund för så mycket konstigheter – i dem har sett alldeles nya marker att utforska, i djurets själ, denna själ som så

ofta får stå för sig själv på grund av sitt icke-materiella innehåll, som den antas äga.

För varje människa på jorden – det måste man här inskjuta –, som det allra minsta känner till lejon betyder lejon vanligen mycket. Människan är på flera sätt i någon grad definierad i förhållande till detta djur, eller till dess motsvarighet i den världsdel man nu råkar växa upp. Och det är odiskutabelt dessutom så att varje människa på jorden, stort sett, skulle kunna, om än under visst tvång, kunna hålla ett litet föredrag på en havttimme eller en kvart om detta djur, om lejonet, eller pantern. Men vi håller oss till lejonet. Så har människan utvecklats - antagligen skenbart slumpmässigt - att hon på anmodan kan tala länge om lejon. Inte med dem. Och detta är i sig en fullständig abnormitet, och på samma sätt eller, förstås, på ett annat så är lejon abnormalt, menar jag.

När lejonen ligger där på savannen i grupp och dåsar på en liten höjd på savannen i skuggan av en akacia i middagsslummern, eller likaså, nuförtiden, när de ligger och gäspar intill ett stängsel i morgondimman intill ett staket i någon öken, - eller för den sakens skull: i ett zoo - i väntan på stödutfodring i form av en halv buffel eller häst, då händer det allt som oftast att det liksom glänser till i närheten av irisens i lejonets öga, och det är då som lejonet börjar rapportera, intensivt, mellan sina inre regioner.

Allmänt bekant är däremot att lejon inte kan skratta. Det vet till och med ett barn. Liksom att majoriteten av alla djur varken har humor, kan skratta, vara ironiska, kan överdriva eller servera en underdrift. Inte ens inom sig själva. Alltså inte med sådana sidledes rörelser kommunicera, eller reflektera. Ty

sidledes är sådana rörelser som humor, ironi och sarkasm. Ty det är ju så att hur rolig eller hur dubbelbottnad man, som människa nu än är, så är ändå sakernas tillstånd exakt desamma. Ingenting förändras av ironin eller humorn, det är bara så att något försvinner för en sekund ur medvetandet. Det är praktiskt taget det hela.

Nej, lejonets förmåga ligger på ett annat plan. Eller låt oss säga: lejonets förmåga är en djupdimension, där människan, som den ytvarelse hon är, ägnar sig åt en ytrörelse, en parering av sina egna rörelser, sina egna medvetandets banala verktyg. Ty humor och ironi är medel som är ägnade väl för varelser som hela sin vakna tid ägnar sig åt att med begrepp för sig själv omsätta och i det yttre omstöpa världen. För en varelse utan begrepp är humor meningslöst. Så har till exempel alla de små apor som stjäla småsaker från turister i Indien ingen humor, men är enbart gediget elaka. Och det är ju bland de största missuppfattningar som männi-skorna går omkring med, att humor, till exempel, skulle vara något särdeles fint och gudomligt, och en odiskutabelt dyrkans-värd sak. Detta är ju i grunden fel, då humor är nära nog ett platt intet, då det helt enkelt är en funktion av själva Begreppet. Det är det som en del djur halvt om halvt inser, då de medlidsamt betraktar en skrattande människa. Djuren inser oftast just det att människan är slav under sina begrepp, som de då och då tvingas söka komma loss ifrån i dessa konvulsioner. Djuren vet, vanligtvis, bättre. Särskilt lejonen.

Nå. För att inte gå saker och ting i förväg, så vill jag nu här bara säga så mycket som att i det jag nu skall berätta, om en blå stor katt, så finner vi mer av

lejonets vertikala begåvning förklarad än vad jag nånsin, på detta trista sätt med förvaltnings- och administrationsprosa skulle kunna för-medla. Man kan ju – för att ta till en träffande liknelse - inte mäta stora, nära nog bottenlösa, djup med enkla lantmäteriredskap.

II.

Människan är först och främst en rädd varelse.

Människor har en stor längtan efter någon som kan rädda dem. Ofta förnekar människor att de vill ha någon som räddar dem. Och bland det farligaste i världen är denna rädsla, och denna vilja att ha en räddare. Ty man kan ju snabbt fina sig stå under någons befäl, någon som man först trodde skulle just hjälpa. Men som de facto stälpte. Det är farligt att lägga sitt öde i en annans händer.

Människor är oftast heroiska. Heroiskt söker de hjälp. Till dess de slutligen inser att det ingen finns, och då finner de sig oftast heroiskt i det. Men rädda är alla.

Bland de som människan tror skall kunna hjälpa, undan ensamhet, förvirring och dödsångest utkristalliserar sig särskilt tydligt några grupper av objekt: Andra människor, gudar, djur, främmande världar, filosofer, musiker, mystiker, tantralärare samt sådana som återupplivar döda från fryst tillstånd. Att andra människor inte kan hjälpa en, det vet man egentligen själv. Man vet att man är likadan som de, och vad man kan göra är inte mer än att njuta av och trösta sig med vänskapen och kärleken hos de andra. Detta kan vara

hjälp nog. Men man talar vanligen inte om kärlek som en hjälp. Gudar finns ju inte, så dem är inte mycket att orda om. Mystiker finns däremot, och de är sådana som, för att kunna leva ett gott liv, utnyttjande den obildade massan, hittar på en massa hokusfokus, och lär ut det till massan. Vanligen slutar allt med att mystiken glöms. Tantralärare är ju bra, ty de uppmanar till njutning. Men i längden tröttnar man på att söka njutning.

Filosofer undersöker världen och språket, men inte ens de har någon hjälp mot död, sjukdom och förintelse att komma med. Musiker kan trösta en hel del med sina förföriska, dova, sprittande eller halva toner. Kanske är musik den mest pålitliga av alla världsliga tröster. De som återupplivar döda har ännu så länge uppförsbacke. Det stannar hela tiden vid en tro på dessa människor, medan kropparna ruttnar stilla i sina boxar, i isen. Så är det egentligen bara främmande världar och djur kvar!

Inte sällan är det så att samma människa som har ett helt oförsvarligt varmt intresse för djur (som hon dock äter) även har ett mycket stort intresse för främmande världar och liv i rymden.

Finns liv i rymden?

Vi måste här göra ett tankeexperiment. Vi föreställer oss att det finns oklara tankar.

Inte alla på jorden skulle gå med på att det finns oklara tankar. Allt man tänker - men inte allt man skriver förvisso - har någon slags ursprung i något som är faktiskt, och därmed kan man säga att något fruktansvärt osammanhängande, som yttras av en

nykter eller en full människa, det går alltid tillbaka på en klar tanke. Således kan jag säga:

”Du var mej en vacker e du inte!!?”

I detta yttrande – av typen SAMMANBLANDNING - finns inte mycket mening, men bakom ligger förmodligen en alldeles ohyggligt klar tanke om den människa som adresseras. Allting som tänks på jorden är av den karaktären att de går tillbaka på en enkel och klar föreställning. Utom just när det blir fråga om RYMDEN.

Bara där, skulle jag – experimentvis – vilja säga att vi har OKLARA tankar.

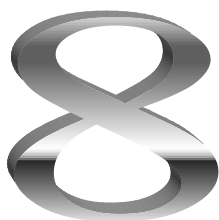
Just här går vi bort oss. Mängder av människor, inte minst Fermi, har räknat på sannolikheten i att det finns liv, och intelligent liv, i rymden. I universum. Eller i olika universa. Givetvis har resultaten präglats av en viss divergens. Man är inte helt eniga beträffande siffran. Det enda man är eniga om är att sannolikhet för att det inte finns liv på andra ställen än på jorden inte är lika med 0.

Ändå kan det vara så att det inte finns något liv någon annanstans. Ty det är som någon sagt att sannolikhet inte är detsamma som sanning.

Själv tror jag att det inte finns något medvetande som är mer utvecklat än vårt. Jag vet inte varför jag tror det.

Det passar mig att tro det. Det är så jag har det. Om det – mot förmodan – skulle dyka upp ett medvetande som är mer komplicerat än en människa, så har jag – som G.W. säger - inga problem med det heller.

DEL II. PROSAFRAGMENT.

En kvinnas tankar

Det är många år sen nu. Jag tillbringade sommaren i stan. Sommaren var varm. Inte så varm som somrarna är i Sverige nu för tiden, men tillräckligt varm för att jag inte skulle kunna tillbringa dagarna inomhus med min doktorsavhandling, som då var inne på det slutliga upploppet. Denna handlade om kultivering av

näckrosor inomhus i krukor. Ämnet var relativt trist, mera ett uthållighetsprov, än någon genial forskning. Ja, ämnet var ju faktiskt så tråkigt att jag, som ändå var ung och inte såg illa ut, detta år i min sena ungdom, var ensammare än en uggle i skogen, ensammare än en myrslok i Sydafrika, - vilken flicka stod alls ut med nån som doktorerade på inomhusväxter? Ja, så var det i alla fall, att jag var mol allena, och jag blev rastlös inne i den lilla varma lägenheten och tog mig varje dag ut på en promenad i det nästan tomma bostadsområdet, som ångade i trettiogradig hetta, och man såg inom väderspågubbarnas krets ingen lättnad.

Efter några dagar på promenad vid lunchdags runt omkring bland husen och ljusgrön lind, bok, poppel och kastanj, fann jag att det satt en kvinna, något äldre än jag invid kyrkväggen av gult tegel obetydligt skuggad av vildvin som växte där. Hon var aningen åt det runt massiva hållet men hade ett vackert yvigt, färgat, rött hår samt bar sin blåblommiga tunna klänning, nästan tyll, på ett mycket slarvigt och intressant sätt. Snart befann jag mig på bänken bredvid henne, solande och då och då sneglade i dagens tidning, som jag hade tagit med som en slags markör att jag tillhörde gruppen semesterlediga, svensktalande enklare proletariatet.

Kvinnan hade ännu inte sagt ett ord. Och det skulle senare visa sig att hon inte bara var tyst och gåtfull, men även på sitt sätt ganska originellt varierad i handlingsmönster.

Armamente Dulcinea

Folk hade svårt att förstå varför jag hamnade på Leinwandskolan. Den var avsedd för elever med musikalisk begåvning, och någon sådan har jag aldrig haft. Men jag visste ju själv hur det blivit så. Det berodde nämligen på min förtjusning i Armamente. Och Armamente var en flicka, med långt, lockigt ljusst hår, som jag egentligen inte kände, men som bodde tvärsöver gatan från vår egen lägenhet räknat, och jag hade betraktat henne i smyg genom en gardin under många kvällar i hela två år. Så hade jag praktiskt taget sett henne växa upp. Och nu förhöll det sig alltså så att hon skulle börja gymnasiet i Leinwandskolan och eftersom jag var jämngammal med Armamente och även jag skulle söka till första ring, så övertygade jag mina föräldrar om att jag borde gå på denna skola. Jag sökte och kom in, då min mamma intygade att jag spelat piano sen treårsåldern. Det var ju lögn. Vi ägde inget piano, och inget annat musikinstrument heller.

Min mor och jag hade sedan länge en pakt där vi i tyst samförstånd lovat varann, genom menande blickar, att stödja varandra förbehållslöst i livet. Så behövde den ena, vem det nu än var, antyda sin vilja i ett eller annat ärende, så ställde den andra upp. Så hade vi haft det sen jag var dibarn och vi tyckte det fungerade även om min far fann flera saker i hemmet egendomliga och ofta sökte efter sanningen bakom all förställning så höll min mor och jag alltid skenet uppe.

Om det fanns någon intressant människa i världen vid denna tidpunkt så var det inte jag. Kanske Arma-mente – trots att hon ganska ensidigt tycktes koncentrera sig på att läsa läxor – men absolut inte jag. Ty när jag inte spenderade min tid med att granska Arma-mentes silhuett när hon satt vid sitt skrivbord, där i hennes rum, tvärsöver Amiralitetsgatan, så läste jag igenom Nordisk Familjebok. De enda intressanta personerna där var mycket gamla och så de som bodde i främmande länder, såsom Nya Guinea, och hade långa penisfodral uppåt magen. Några andra, och särskilt de som levde och verkade nu, de tycktes mig fullständigt urtråkiga. Jag själv, som nu uppnått vuxen ålder – d.v.s. femton år – skulle absolut inte bli nån dussinmänniska, men skulle bli universalgeni. Så tänkte jag när jag nu läste igenom ett avsnitt om Italiens geografi. Italien verkade ju trevligt, men tendensen att ha jordbävningar då och då inverkade onekligen negativt på Italienbilden. Mängden gamla ruiner i detta land gjorde ett ganska deprimerande intryck och jag beslöt mig för att avvakta med att besöka just det landet. Givetvis beundrade jag Marconis telegraf, men egentligen ingenting annat italienskt.

Alltnog, det var nu Augusti och vi hade återvänt ifrån sommarvistelsen på landet och jag förberedde mig alltså för det nya läsåret i den nya skolan.

Jag heter Blixton.

10

Karamellburg.

Vår stad är inte mycket till stad. Vår stad är nämligen helt byggd under marken. "Så kan det gå." som vår nationalsång börjar. Vår stad är alltså bara under jord och det som sticker upp är några stålblå rör. Däruppe är vädret förskräckligt och man skulle inte överleva en minut i svavelångorna. Men under jord har vi det bra.

11

Meanderbielkes resa.

Denna dag, den förste i månaden på kvällen, beslöt sig Henry för att gå en längre bit, för att få lite motion.

12

Möte i Palembang.

Ni känner till typen, den där frimodiga människan, som samtidigt är helt oåtkomlig. Kombinationen är märklig, men den existerar. Också jag har alltså träffat henne i form av en man, en styrman.

Nu försöker jag inte här, i det ni kommer att läsa, att framställa några bevis för några existerande samband mellan å ena sidan olika egenskaper gällande människor som inte kan göra fel, och just det att de inte kan göra det. Jag söker inga samband. Således, i min neutralitet i förhållande till detta så känner jag mig nästan obekvämt fri. Hur som helst, en sådan frånvaro av aspirationer på föregiven vetenskaplighet är närapå idealisk för mitt syfte, det ädla, det att berätta en historia. Ja, man kan väl säga att det finns ingenting som heller är så fritt och så idealiskt för en människa, som just det, att sitta i lugn och ro och berätta en historia. Man kan säga att närapå allt i livet är präglad av ofull-

komlighet och besvikelser utom just själva denna syssla. Det är också därför som just berättelsen står så högt i vår kultur, liksom i nästan alla kulturer, och det är ju så att många människor nästan har den uppfattningen att berättelsen är det finaste, är självaste själen i kulturen och livet, och en liten del av världens befolkning dessutom sträcka sig så långt i sin bedömning av berättelsen som sådan, att den nära nog anser berättelsen var så nära livets mening man kan komma. För en människa.

Jag träffade Gleb Poerkloss, styrmannen, en dag för tjugo år sen på Sumatra när jag mönstrade av ett gammalt rostigt torrlastfartyg vid namn Deerhound i Palembang med den uttalade motiveringen att jag var tvungen att driva ut onda andar från mitt inre och det skulle jag göra under ett par veckors föregiven semester på den vackra ön. Jag ljög alltså. I själva verket var hela resan till Sumatra mycket noga planlagd, och mitt avmönstrande i Palembang, som för hela besättningen, från kapten till skeppsgosse föreföll rena vansinnet, var ett steg i ett projekt och ett äventyr som hade sin upprinnelse i erhållandet av en skattkarta.

13

GREGORIAN OCH RETRO- LETERNA.

Medan man, mitt i det pågående ovädret, underhandlade med quadrol-männen, så hade man från vår sida samtidigt sänt vissa av våra mest rutinerade insatsheter för att söka förstöra deras lager av huvuden. I och med den oväntade stormen, och utvecklingen av densamma, som splittrade hela nestorsbollssystemet (Nestorian Defense System – NDS), kunde emellertid quadroles passa på att avvärja denna attack, och de syntes i samma ögonblick ha bestämt sig för att nu fick det vara nog: de tänkte utrota oss till sista man! Och helt ta över. Detta var deras stora chans. Man tog sig nämligen från deras sida nu för att styra alla de lössläppta trillionernas qudrilioner av nestorsbollar till öde platser och därmed beröva planeten dess hela skydd. Quadrolfolket behövde inte skyddet och deras löjliga radiokanaler var helt uppfyllda av kamp- och segersånger, vars huvudsakliga innehåll var trumvirvlar.

Den följande dagen, då vi i Oljeschinpalatset väntade på besked från fienden, - vi erkände vår lumpna attack - stod vi i grupper och tittade ut genom de höga fönstren i Demokratipalatset medan luften utanför virvlade förbi i grönröda schok tillsammans med alla rensningsnestorerna, de små bollar som vi kallade nestorsbollar, som skulle hålla luften ren.

Statyn utanför vår illa tilltygade byggnad, den underbara femmeters bauxitskulpturen av Oljeschin själv, hade nu sedan invasionen från rymden fått en spricka i fundamentet och lutade betänkligt. Armen med kleopasrastret var nästan av. Oljeschins spexledögon lyste i halvmörkret. Oljeschin var, som bekant den som upptäckt den nya humorn, och genom det räddat hela vår galax en gång.

Själv stod jag denna eftermiddag under jordåret 2281 tillsammans med de övriga ministrarna, ett dussintal var dom, vilka alla, iklädda sina vita dräkter, vi övriga hade gröna, drack kaffe spetsat med vitt vin i det fordomdags så eleganta presidentsamtalsrummet i stora palatset i Colombusburg. En tekniker från olje- och gasministeriet hade just förklarat för oss hur illa det var ställt med nestorsbollarna, som i allt mindre mängder svepte förbi våra stora sexkantiga utsiktsfönster. Centrala datorministeriet sände oupphörligen mycket oroande rapporter in i våra hörnäckor om bollarnas egenartade förehavanden, hur de i bergstrakterna till och med ändrade färg och sakta började borra sig in i klippan.

Antina, min älskarinna och vän, som för övrigt var professor i intergalaktisk induktionsmusik, strök med handen över min axel.

Informationsministeriets akutavdelning, som var extraförstärkt med humorister från femte bredvidsektionen sände just då ut en notis om skidåknings tävlingen på Rymdstation 15. Denna hade fått avbrytas på grund av att man blivit oense om priset, eftersom man nu hört om nestorsbollshaveriet så ville nu ingen av deltagaren i slopestyle längre återvända till jorden, vilket var förstapriset, och man hälsade oss i Columbusburg att alla tyckte att de hade det bra som de hade det.

Eftersom vi inte visste om detta var ett skämt så koncentrerade vi oss nu på vår obekväma situation, som tycktes arta sig så dåligt att nu hela planeten var i fara.

Våra tre ordförande steg upp, via de vanliga förflyttningssvävningarna, till podiet, varifrån en direktsändning nådde alla som önskade se på och höra, och man tog alltså åter upp läget med quadrolerna och med nestorssystemet, samt med de oroande rapporterna om Brandenburggruppen, som nu via sitt tunnelsamhälle sökte blockera oss från bland annat tillgången till jordiskt vatten.

Salen vidgades nu genom vägg- och takförflyttning, och deltagarantalet mångdubblades, nästan som genom ett trollslag. Men vi var ju alla vana vid sådant. Närvarande var nu mängder av sekreterare, jämväl de rullande Thibalterna, d.v.s. analysrobotarna, som oupphörligen tjattrade med varann genom sitt låga hypersmutter, samt skämtarna i sina fotsida gröna kirurgrockar och slutligen drömtydarna, som ju i alla sammanhang tycktes oss de vitigaste, eftersom de vid så många tillfället gjort planeten ovärderliga tjänster. Den tongivande tydaren, av den färginriktade Pekingskolan, en viss Anthony Dilham, var kritvit i an-

siktet och stirrade med fasa ut genom fönstren, som här och där bågnade lite under vindstötarna.

En matvagn svepte också, medan den utsände små pustar av frisk luft, spetsad med doft av stekt kyckling, runt bland deltagarna och serverade algbröd och vattentabletter.

Försteordföranden, som var tredje i rang, och var en mycket gammal man, bortåt 300 år, vid namn Tuan Trendelen Strelitz, inledde nu, under det han med ett pekfinger vinkade åt en av Thibalterna att inställa sig även den på podiet, uppdateringen med ett litet skratt:

- Världen är en liten plats.

Alla deltagare skrockade. Utom skämtarna förstås. Det var en liten fin inledning. I själva verket hade ju världen överlevt just genom den sortens elegant svävande uttalanden. Jag hörde Antina skratta lågt, och hon lutade sig mot mitt öra och viskade:

- Gregorian. Är inte detta underbart?

- Jo. viskade jag och sökte utröna vad som försiggick på podiet bland de församlade där, som också de tisslade och tasslade. Jag visste ju också att Antina var mitt i en av sina mest intensiva drömperioder. Man borde förbjuda just de mest intensiva drömterapierna, tänkte jag.

- Helt visst. Bara inte läget vore så allvarligt! tillade jag. Men visst litade jag även denna gång på våra säkerhetssystem. Att jag nu var naiv, det skulle visa sig. Jag tog en algkaka och lyssnade vidare på Tuan, so onekligen skötte sig med den äran.

14

Karl-Bengt Raskig

Stadens universitet var känt för att vara oöverskådligt. Kanske på grund av dess ålder, traditioner och för att man tillåtit en administration ta över innan den gamla avvecklats. Hur som helst så visste ingen människa hur många institutioner detta universitet innehöll och det löpte som ett evigt skämt i korridorerna i universitetets huvudbyggnad, som låg på en kulle i en park omgiven av gigantiska lindar, att man alltid kunde leta upp någon institution där professuren var vakant och insätta sig själv som prefekt där och sen lyfta ett litet honorar livet ut, och ingen skulle säga någonting om det.

Fullt så illa var det nu inte men under tiden för det stora kulturlyftet – som det då kallades – var det närmast en folksport bland studenterna att vid sidan av doktorera i något ämna som nästan ingen hört talas om och som få nånsin kunde övertygas om den reala existensen av. Så förhöll det sig också detta år, 1972, då jag själv av en slump råkade komma i kontakt med – av allting i världen - Regelhielmskt tänkande. Vad

nu "Regelhiemskt tänkade" är skall jag förklara närmare nedan.

Institutionen låg i ett mycket gammalt gult tegelhus i en backe, och man kunde endast komma in genom ytterdörren genom att från en mycket brant trappa hoppa över ett smalt schakt invid en husvägg, där man sedan med hjälp av diverse krampor och i husväggen, samt murkna rester av en poppel, tog sig förbi diverse pilastrar och sönderfallna stenlejon samt, via en rad hala överväxta bauxitkrukor, upp till själva porten, på vilken en gigantisk ringklocka var monterad invid vilken man genom ett sexkantigt hål kunde ropa på tjänstgörande professorn, som efter det man kallat på denne en stund, småleende kom och öppnade och sen släppte in besökaren i det lilla biblioteket, där tre skrivbord fanns uppställda invid väggar som dignade under ofantliga boktravar soft upplysta av gaslyktor.

När man sedan väl slagit sig ner invid ett bord på en knirkande karmstol och professorn nickande avlägsnat sig kände man lukten av sjögräs, eftersom fem våningar under havet trängt in och skapat ett slags göl där misstänkt obeskrivliga monster förmodligen sakta låg och blinkade i det svaga ljus som trängde in genom byggnadens spruckna väggar. Hela huset var i själva verket så skört, att det darrade i golv och stomme när man gick därinne. Man var överhuvudtaget inte säker på att huset alls skulle tåla ens om man tog ner en större bok från någon hylla, eller om just den viktförskjutning, som denna åtgärd medförde, kunde bringa hela institutionen – om vars namn man svävade i total okunnighet (någon yttre skyltning förekom inte) – dess slutliga förintelse.

Bortsett från ett litet porlande och svaga smackande ljud från avgrundens paddor inunder, så var det knäpptyst i byggnaden. Ibland kunde man höra från professorns rum hur denne vände blad i en bok och varje timme förkunnade en liten gonggong, eller något ditåt, timslaget, men i övrigt var man helt lämnad åt sina tankar och åt den stilla förintelse av tillvaron som kallas ren existens.

Den först bok jag fått ner från en hylla i biblioteket visade sig vara en guldgruva. På dess omslag – som var av mörkt, stelnat läder – förkunnades i guld-bokstäver: Erik Hvalfrid Regelhielm: tänkande.

I denne bok fördjupade jag mig raskt och det skulle ta mig nära ne månad för att klura ut ungefär vad den handlade om. Under denna tid, då jag alltså varje dag, utom söndag, tog mig till institutionen, utväxlades inte en enda stavelse mellan mig och den gamle professorn, på vars läppar städse spelade ett litet leende, som man kunde tyda på det sätt som passade en. Jag kan väl avslöja att jag under denna tid – det var på våren – kände mig så lycklig att jag senare i livet mången gång tänkt mig att jag nog var världens lycklagaste människa just då och där. Kanske kan ni förstå mig. Jag skall göra mitt bästa i mina förklaringar här.

Givetvis verkar det obegripligt att ajg skulle ta mig till en sådan förfallen institution, göra mig mödan att ta mig in där, och sen orientera mig där inne och söka göra mig hemmastadd där, utan anledning! Då kan jag avslöja att det fanns en anledning. Jag hade nämligen, dagarna innan jag ropade på professorn, sett, på husets andra sida, som vette mot ett hotell på vars takterass man serverade billig spagetti en mörkhårig, smal flicka röra sig inne på institutionens andra vå-

ning, där den lilla föreläsningssalen låg (som jag senare begrep) , och denna lilla varelse hade på mig gjort ett så djupt intryck att jag de följande dagarna vaktade inom synhåll ett halvt kvarter från den vanskliga entrén invid moraset med popplarna för att se om jag inte kunde få kontakt med flickan när hon lämnade huset. Men hon kom aldrig ut genom porten. Så efter ytterligare en tid, när jag åter sett flickan ifrån takterassen gå och bära omkring diverse böcker i salen tvärsöver, beslöt jag mig för att jag kanske kunde tänka mig att se efter vad man nu lärde ut på denna institution, då vårt universitet i alla fall inte tillhörde vare sig de sämsta eller de som var allvarligast drabbade av pesten.

15

UNIVERSUMS BARN.

”Forskarna vet inte med säkerhet, vad parasiten förlitar sig på i stället för syre, men Stephen Atkinsons antar, att den absorberar molekyler från sitt värdjur, som alltså redan har producerat energin. – ’Det är en lysande förenkling som visar, att det ibland inte behövs så mycket.’, menar han.”

KAPITEL ETT. Sirener på Kartuschgatan.

Det var septemberkväll och det hade just slutat regna. Vädertjänsten hade meddelat att en storm var annalkande, men ingen i staden hade ännu inte märkt av några kraftigare vindar. Man var helt upptagna av annat.

Klockan var omkring nio på en smal gata i stadens centrum, strax utanför affärsdistriktet. Den medelålders, skallige mannen i ljusgrå flanellkostym låg snett framstupa i den smala stentrappa, som ledde via en grön dörr från entrén upp till klubben. De såg ut som om han först blivit attackerad med ett stickvapen, för att sen knuffas huvudstupa ner för den branta trappan. Servitören eller utkastaren – han tjänstgjorde

i båda dessa fack - kunde av den onaturliga halsvinkeln genast dra slutsatsen att denne var död.

Dödsfallet skakade redan från början om i hela stadsdelen Sten Sture, vilket var en välbärgad men också egendomlig stadsdel. Inte bara de ljusskygga som var på väg ut från och in till klubben, men även de många stormrika människor, som kom med attachéväskor eller små shoppingbagar eller rastade hundar i kyrkparken, stod som slagna av blixten. När det långa polisfordonet med tjutande sirener slutligen kom fram till den famösa klubben. Club Hein, ryktbar i den lilla hamnstadens undre värld, som låg avsides, men samtidigt helt visst ändå i stadens gamla centrum, så blev många förskräckta.

”Vad är det som har hänt?”, ropade en ung man med blonderat hår och en rubin i örsnibben.

”En man ligger död i trappan.”, svarade en securitetsvakt, som kanske varit placerad på krogen i andra änden av gatan. En Italiensk trattoria, som serverade olika slag av pastarätter.

En äldre man med blått hår, i påfallande sliten, men elegant pälsbrämad rock snyftade:

”Vad är det för människor som sticker ihjäl varandra på det här viset. Sånt här händer aldrig förr i tiden. Ja, jag säger bara det.”

En annan proper herre, av mer bastant slag ropade:

”Gräsligt! Gräsligt! Så ihjäl dräggen!”

En stark målad, smal, parant affärskvinna riktade en uppmaning på bruten svenska till alla som ville höra på, medan hon blickade runt om sig på gatan utanför klubben:

”Släng ut alla utlänning! Det är deras fel!”

En man, som inte tycktes ha på klubben att göra, då han var iklädd en blå vindtygsjacka och bar en röd ryggsäck, snubblade ut ifrån klubben och såg sig villrådigt omkring. Efter att ha blivit knuffad i riktningen mot centrum, valde han motsatt riktning och sökte sig istället åt kyrkan till. Han blev uppmärksam av klubbens utkastare, som tydligen varit ett ärende, då han just anlände från andra sidan gatan.

”Vem är du?”, ropade han. Men den sportklädde begav sig raskt ifrån den omedelbara närheten av porten till klubben, och undvek allt ståhej, i det han rätt vad det var tryckte sig mot en vägg, där han stod och andades ut.

Knappt hade polisen anlönt, när det började forsa ut människor från klubbens entré, hela rader av förhållandevis välklädda och välfriserade män, som alla viftade med armarna. Mängden av personer på gatan var närapå absurd. Man hade inte kunnat tro att det under en vardagskväll kunde finnas så många människor på en ordinär innerstadsgata som Kartuschgatan.

Man kringrande liket och man argumenterade med poliserna, och det hela slutade så med att tre av männen följde med ambulansen, när denna gav sig av. Polisen spärrade av trappavsnittet inne på Club Hein, så gott det gick, eftersom alla klubbesökarna, de flesta, vad man tyckte var lite konstigt, klädda i mörka kostymer, alternativt flanelljackor i purpur, rödkindade vimlade omkring.

Denna gata, Kartuschgatan, var också platsen för en av stans dyraste, fashionabla och eftertraktade skolor, och denna skola – som från början varit enbart dedikerad till undervisning av högreståndsflickor - hade tagit i anspråk nära nog samtliga hus i närheten, hus

som samtliga byggdes för mer än hundra år sen, i gotisk/nationalromantisk stil, bemängda med utsirade torn och pilastrar, utom just de tre våningar helt nära parken, i vilken Club Hein Bleue huserade. Men faktum var att inga andra än personer ur de högre samhällsskikten bodde här.

I de våningar som låg ovanför klubben, från fjärde till åttonde var ett sällskap inhyrt sedan årtionden. Detta sällskap hette UNIVERSUMS BARN men kallades vanligen bara "Salongerna". Klubben och salongerna hade ingenting med varann att göra, men var helt enkelt båda hyresgäster hos en fru Schipold. Föreningen och klubben delade ingång. Tog man till höger i entrén, via en röd dörr, så kom man till klubben, via en enkel trappa, till vänster och man kom till föreningen, via fyra trappor eller en hiss. Dörren till föreningen var grön.

Så kunde man i vanliga fall om natten se en liten ström av människor på spindelben, och i läderstövlar vackla och kryssa sig fram, likt knappt synliga dimgrå skuggor, på den öde Lilla Kartuschgatan ända tills de blev tydligt upplysta av den rad lyktor, somliga festligt röda och gröna, andra lismande gula, med vilka klubben behagade upplysa entrén samt de tre blyinfattade fönster, där man annonserade sin – och de nätta dansösernas – närvaro med pråliga affischer och med diverse vita stjärnor klumpigt censurerade fotografier i svartvitt.

Husen var ju egentligen vackra nog, ja så det förslog. Tinnar och torn. Egendomligt var det att man tydligen kring år dazumal, vid byggnationen, inte kunde bestämma sig för om husen skulle vara gotiska eller just nationalromantiska. Blandningen öppnade för

närmast för det hiskeliga. Så liknade husen närmast skotska skräckslott med utensilier från Buttericks.

Men det moderna livet var ju sådant. Man begav sig från tomhet till tomhet – i arkitektur eller vad som helst - och på vägen kunde ett ögonkast eller två utväxlas, i vänlighet, eller några komiska fraser, som aldrig glömdes. Eller ett knivstick kunde – i fiendskap - mutilera eller taga liv av daga. Allt var yta, och allt var samtidigt pengar. Pengar och makt, och där makten finns, där finns även våldet.

Eftersom klubben – många skulle säga ”porrklubben”, andra ”nattklubben” - inte alls var flott, men snarare tarvlig och enkel, så kan man undra vad det egentligen var som ännu efter 20 års existens lockade dit kunder. Det var, det kan jag tryggt säga, varken flickorna, baren eller musiken. Men vad var det då? Och vad för en klubb var det, bakom det gåtfulla namnet, som nästan ingen förstod? Och bakom den dockskåpsaktiga fasaden?

Man kan nog tryggt säga att det handlade om försäljning av diverse sinnesförhöjande substanser som man kunde tillföra kroppen. Heroin, kitt, steroider och annat, samt diverse handel med beröringar, synintryck och egendomliga poser och stönanden.

Månen sken full denna natt. Molnen gled sakta över en mörklila himmel. Sommaren hade något dröjt sig kvar. Väl i det skarpa ljusskenet vid huset kunde man se att klientelet var unga välklädda människor, ofta nog berusade och på väg från en lyxkrog och således förledda av någon lustigkurre till frestare till att öda pengar en timme eller två tillsynes på sådant som egentligen inte var något. Alltnog: här svängde alltså vid 22.16 upp en stor polispiкет vid den främre in-

gången på Kartuschgatan, och ut rusade tre poliser med dragna vapen, pistoler och en karbin. De skrek högt:

”POLIS! Undan!! Polis!”

De människor som fanns i närheten gav sig springande iväg ett stycke mot centrum, alltså bort ifrån klubben och den närbelägna Sten Sturekyrkan, vars bakre port stod på glänt. I porten till klubben stod klubbens nye ägare, Didrik Dramschield. Hans röda hår stod på ända och vid hans breda sida – greppande hans arm - huttrade en diminutiv, mycket mörkskinnad, flicka i en ljusbrun långhårs pälsjacka över en blå gnistrande paljettklänning och med ett jättelikt svart huvudknut i en vit turban, vars ena, av en strålkastare upplysta, sida syntes fläckad av färskt blod.

Mannen med den röda ryggsäcken, som stod intill husfasaden en tio meter bort, beskådade alltihop med öppen mun. Han tilltalades av mannen med det blå håret, som upprepade gånger insisterade på att få ett svar på en fråga:

”Men är det inte Cavallerius? Är det inte Caval-
lerius?”

16

DOKTOR LERAINS BÅT.

Doktor Robert Lerain steg ut på stentrappan till sin villa för att vattna lupinerna. Det var i början av juni och solen stod högt och värmen i Blooming Grove var tryckande. Svetten pärlade i den gamle doktors ansikte och han flämtade när han bar ner den stora gröna vattenkannan för de få trappstegen ner på grusgången. En stare dök från den blå himlen och telefonen inne i huset ringde med ett skrällande ljud. Doktorn vände om efter att ha ställt ner kannan, som med detsamma välte och det bildades en mörk pöl i det gråvita gruset. Halvspringande nådde Lerain telefonen och sa: ”Ja?”.

Hans ansikte blev stelt medan han sakta riktade blicken uppåt taket som för att där kunna se framför sig vad han nu hörde talas om i andra änden av telefonledningen.

”Jaja”, sade han på det sätt människor talar, som är vana att inte bli motsagda. ”Exakt. Men vem i all sin dar”, ”Varför inte det?”, ”Hur kom det sig?”

Från övervåningen hördes ett skratt. Det var hans dotterdotter Veronica som nu vaknat till denna söndagsmorgon och kom släntrande ner för trappan från sitt rum:

”Vem e de ?”

Hon passerade sin morfar in i köket för att sätta på kaffe. Lerain avslutade samtalet med ett:

”Hör av er när ni vet mer!”

17

Varvara och sidenmannen.

Minnet är en påhittig maskin, och ett djädra påhitt i sig. Men djur och växter på jorden ha ofta mer eller mindre minne. Man kan aldrig riktigt lita på det. Eller man kan lita på att det hittar på. Och man frestas att med detsamma ge upp , när det gäller att hävda, att det man säger är sant.

Om man inte misstänkliggör sitt minne så sviker det. Hur mycket man än misstänkliggör sitt eget minne, så sviker det. Ja, det sviker väl, ju mer man misstänkliggör det. När det sviker, så attacker det med historier. Men, - det är nu det enda minne man har, ens eget minne. Man vet att man inte kan lita på det, - man är säker på , att man inte kan det, men man måste förhålla sig till det, som om det var ens egen forntid, eller en viktig del av denna.

Minnet är givetvis nödvändigt för en biologisk organism, men hos människan har det utvecklats till en mycket komplicerad apparat. En som nästan kan skriva romaner på egen hand.

18

Berling.

Jag vet inte riktigt vad gränserna går för OT. Jag tänker off topic. Ofta i den meningen att jag ofta bedömer frågan. Då blir då detta metaperspektiv ju OT. Vad är det för fråga som inte får kommenteras ur fågelns perspektiv? Skriv vad du vill? Är det JAG som skriver? Vilken "jag".(o.s.v.) Jag, Berling. Är det jag som vill? Jaja. Ingen förstår mig. Om jag nu säger: ni skall inte läsa vad jag skriver, utan lyssna på tonfallet! Då är jag HELT OT. Och om jag skriver: "Det jag skriver, det är skrivet mellan raderna.", då kan man djupt ora sig under vilken ämnesrubrik det jag skriver skall hamna. Så vandrar man här omkring helt missförstådd, bortsett från de stunder man låtsas ta sig samman. Jag tar mig nämligen inte alls samman. Jag tar mig bort. Jag låtsas. Jag spelar att jag tar mig samman, och skådar sen häpet på den avart av mitt jag som framställer en åsikt så direkt och så lite svävande, så lite sjungande, med så ringa mått av lustig ironi. Ja, sannerligen,

denna värld är nu alldeles för grovt tillyxad för att jag, som är så böjlig, men ändå skör (ljuger jag nu också, om det är jag), så hel i min ironi, men ändå så splitt-rad i min längtan, alls kan placera min bubblas ända solitt på någon soffa i denna salong och känna mig tillfreds.

19

Herr Kander.

Jag bor inte särskilt ensligt. Men jag känner inte många grannar. Ibland tvingar jag mig ut för att inte sitta inne hemma och lida av ensamheten. Jag hinner knappt utom porten förrän jag stannar upp. I själva verket blir jag stående utanför porten med ryggen tryckt mot glasrutan. Jag ser mig om åt båda håll, höger och vänster. Går jag åt höger kommer jag att småningom hamna i stadens centrum, på stora gator i kvällen. Ty det är alltid kväll när jag äntligen förmår mig ut. Om jag däremot går åt vänster är allt mer osäkert, ty jag kommer då till ett villaområde, och är där-

efter, - det tar väl en kvart – vid stadsgränsen. En gul skylt talar där om för mig att jag lämnar staden. Denna utfart går över ett krön. När man passerat krönet ser man ljus blinka i fjärran från andra hus i nästa stad,- i förstaden.

Det är nu inte ofta jag går åt vänster. Men där finns det okända. Där kan man ju råka på ett djur, t.ex ett rådjur som sakta går längs en trottoar, eller en hare, lite räddare än klövdjuret.

Männsikor möter man inte. Några bilar åker förbi åt båda håll, en och annan cykel, några med, andra utan lyse.

Tyst är det inte. Det är för nära staden.

20

WESTON.

I Blooming Grove hade denna höst en psykolog vid Namn Leigh Weston slgait upp en liten praktik i en källarlokal till Mr. Blakeney's villa. Mr. Blakeney var den organist som det lilla samhället föll i hänryckning över varje gudstjänst, då hans orgelspel var helt ... godomligt. Mr. Blakeney var afroamerikan, och en av de få i Blooming grove som tillhörde denna grupp. Han hade en otroligt vacker fru, Colette, samt en son, Michael, som , nu 14 år fyllda, mest tillbringade tid med datorer. Den unge Michael hjälpte Mr. Weston med att skapa en anslutning till husets nätverk. För detta betalade Mr. Weston en summa på 100\$, vilket var uppseendeväckande mycket.

Leigh hyrde de två rum i källaren som var beboeliga, möblerade det ena som bostad, det andra som mottagningsrum. På en liten skylt vid källartrappan kunde man läsa Leigh Weston psykoterapeut.

21

Idioten och klockflickan.

Dr. Bertil Marner var en man, som en gång något skadats av kärlek, olycklig kärlek. Den nästan ofattbara ensamheten, den eländiga isoleringen som professor Marner endast insåg var ett pågående faktum – så gammal han nu än var – en gång per dygn, i morgon timmarna, i halvslummer, för att sedan glömma bort, eftersom den var ofattbar, eftersom den bara skymtade i efterdrömmens bildrike, bland drömgestalter som aldrig funnits och aldrig skulle komma att finnas, bland minnena av en aldrig glömd olycklig kärlek ... - denna ofattbara ensamhet följde honom som en skugga där ute på landsbygden i Veghamra nära Karlstad uppe bland skogarna i trolskaste Värmland. Ensamheten var honom ”a month of Mondays....”....

Marner bodde strax utanför denna köping i en liten trävilla i en backe ovanför ett lite större gods i gult tegel i någon slags obestämd hembygdstil, - Redersholm.

Veghamra var ett samhälle mitt på slätten intill Vegån, där åkrar och fält i långa dyningar smet över låga kullar ner mot den närbelägna Boresjön. Slätterna, som var uppodlade omgavs av tät barrskog.... Till och med nu i februari erbjöd dessa små slätter en mångfald av färgnyanser, som man inte kunde tro ett landskap om i den tempererade zonen, ett landskap så långt norröver. Här var ett stycke bortglömt land av de flesta, lite avfolkat ett kuperat blandskogsland som saluförde sig med fiske i de grunda bäckarna och erbjöd lugn och ro för äldre och stresskadade på alla gula mäklarplaketen som kantade vägarna intill de små äldre brukssamhällena. En och annan foren fyrvånings industribyggnad stod nu tom och inväntade någon villig IT-entreprenör eller galen teaterentusiast.

Man var här fortfarande värmländskt kyrksamma, och man var vänliga och grannkära. Det var dock ingen fanatisk bygd. Man hade distans till det mesta. Till politik, till karriär, till klubb och sportliv. Om det nu inte direkt var ett samhälle som sov, så var det i alla fall en plats där man tog det lugnt och försökte se till väsentligheter och inte ryckas med i vare sig någon överdriven skräck eller glädje. Det låg något amatörbetonat i luften. En motorcykel brakade förbi på någon skogsväg i närheten. Fåglar lyfte lojt.

Gamle Doktor Marner tyckte om det ganska lugna halvsovande landskapet. Det var inte alltför långt bort från Göteborg och kusten om man ville ha mer liv o. spänning.

Man såg honom ofta stretande på småvägarna och han skiljde ut sig med den slags aura av medvetenhet som är ovanlig, så att man bland människor som promenerar i en by med ens kan se att en sådan aura är stark och i sin individualitet i otakt med tiden. Ty Marner – den gamle doktorn, docent i invärtes medicin, titulerades dock professor – såg ut, i sådana folk-mängder på ett tjugotal flanerare i Veghamra, som ett medvetande (!) bland idel ganska så enkla avsikter..... Så gammal han var, dryga 74, i sin slitna grå trenchcoat, sökte han sig ut att promenera vid den stora Boresjön – med alla dess vikar och broar över tillströmmande små vattendrag - varje morgon för att söka gå fri från anade krämpor ... och sig själv. Även denna dag, idag, när han väntade besök ända från Stockholm gick han där och spanande över det stilla vattnet och noterade då att ett par svanar dröjt sig kvar i sjön i februari detta år – beroende på den uppenbara förändringen i klimatsystemet som på en gång var påfallande, skrämmande, intressant och obegripligt och en massa annat.

Boresjön hade en air av autism över sig, medan bergen ikring som vanligen var klädda med en massiv granskog mer lutade åt det sarkastiska hållet, men nu närmast i en violett sinnesstämning viskade ett tyst och dystert : ”allt är förbi” via sina grenverk....

Himlen var genomgripande hjärtslitande sorgset grå och regnet ”formligen” ”lurade” i luften.

Marner sneglade då och då med sina gammelmansögon upp över björkbacken mot Redersholm, som var löjligen namnet på ett stort gult hus med

brutet tak, och såg där hur den unga Siv skakade en antik matta ifrån det vackra husets övertäckta altan. Siv var Anders Hulténs hushållerska. Den vackra flickan med de ljusgrå ögonen och alltför bleka hyn vinkade glatt åt honom efter att hon lagt mattan över det lackade spjälräcket, sprang snabbt ner för trappstegen och via grusgången mellan törnrosbuskarna, som nu stod spretiga, stora och trasiga och risiga, - förbi en död kråka - och ut genom den vita grinden där hon till sist nådde kanten av den smala vägen, där gubben gick den långa sjörundan. Siv hade kommit ner mot honom tillstranden med en mattpiska i handen.

- God dag, Doktorn. Jag hörde att ni skulle få besök idag?

- Jo, Siv.

- Och det är vem? log Siv medan hon pustade och flämtade ordentligt. Hon var liksom lite grå runt ögonen, som också var grå, men på et annat sätt.....

Nu kom också Hultén gående tillsammans med sin stora lata blodhund, Oscar, och även sin kusin, som stadigt bodde och alltid, så länge någon kunde minnas hade bott, på Redersholm, den tyste Niels Diedrich. Hultén var en dubbelnatur, glad och bullrande men med en jättekapacitet på många områden. Ett levande lexikon, en affärsman. Han ansågs lura folk på pengar. Om Hultén pratades det mycket i Veghamra.

Om Gustav Marner snabbt skulle kunna beskrivas såsom en gammal förtorkad get, så såg Hultén blomstrande ut vid sina 65 år och liknade mer en nöjd stor nöjd galt med rödvinsnäsa. Diedrich å andra si-

dan kunde förväxlas med en sorgsen Einstein, som denne såg ut på äldre dar. De tre herrarna var alla vad man skulle kunna säga: "retired but not tired" , - de hade dragit sig tillbaka från det offentliga och odlade nu sina privata intressen.

Den förmögne Hultén skrev en bok om cirkus-
elefanter - sades det. Och samtidigt talades det mycket
om hans eskapader med diverse utländska flickor nere
i Malmö. Diedrich läste historia – italiensk renässans -
och vad Marner nu beträffar så var hans intressen vitt
skilda och växlade från dag till dag, men kanske var
skrivandet av en farmakopé som dominerade medan
det var oljemåleriet som beredde honom det största
lugnet. Marner umgicks egentligen inte med folket på
Redersholm. Han betraktade huset med misstänks-
samhet och hade inte varit därinne sedan Fru Hultén
hastigt – och på sätt och vis oförklarligt, som det utåt
sades - dött för ett halvår sedan och den lilla vackra
Siv – som såg ut att lida av brist på alla vitaminer som
namngetts i någon farmakopé – , hon var en flicka
nerifrån Kristenhamn , anstälts.

- Oh, min systerdotter, Esmeralda. svarade
Marner den unga flickan.

- Esmeralda? undrade Siv, som trodde att det
var namnet på en schlager eller något ditåt, som hon
hört som barn. Ty – även Siv Anderson hade ett för-
flutet, och detta var i hennes fall icke avlägset, och
hennes accesstider till minnena var också mycket kor-
tare än de, som erfordrades av de tre äldre männen:

- Är inte det en melodi? undrade den gråbleka
kaukasiskan muntert, vars ansikte diskret granskades

av den gamle doktorn med van diagnostisk noggrannhet.(Marner var dock aldrig påträngande med ordinationer om att äta mer smör eller sådant....)

- Jo. Säg, mår du bra , Siv ? Jag tycker du ser blek ut.

- Flickan han alltid sett sådan ut. Hela släkten också, sa Hultén. De har en elegant blekhet i hyn. Jag känner dem ju, ni känner ju Siv också....

Här blandade sig Diedrich med viss energi och pondus allvarligt i samtalet – till Hulténs förtret.

- Vi skall skicka flickan till doktorn i Karlstad tycker jag.

Blodhunden Oscar blandade sig i med ett stort meningslöst skall, som inte betydde någonting för oss dödliga.

Siv , som blivit upprörd över allt intresse för henne, sade att hon måste upp till köket, där hon höll på att laga frukost och sprang upp till huset igen. De tre männens granskande blickar följde hennes steg.

Då sade Marner avledande med en blick på den lille Diedrich:

- Ett par svanar ligger därute på sjön.

Hultén inbröt:

- Det kan dom gott göra! och skrattade, och drog med sig Diedrich upp till frukosten.

Hultén efterlämnade en svag doft av whisky i morgonluften, genomträngande den relativt höga relativa luftfuktigheten.

Svanarna drog sig äktenskapligt ut till ungefär mitten av sjön. Det grånade, mörknade än mer. Snart skulle regnet komma och vattra sjöns yta.

Marner gick tungt vidare i sina svarta stora gummistövlar, funderande på varför inte ens detta samtal kunde få honom att se ljusare på tillvaron.

Han tyckte sig nu efter ett par minuter ensamare än nånsin, besviken över att samtal med människor var som de var, och att alla människor gick som i egna skal, och att allt man kunde göra vara att måla av dem i porträtt efter porträtt, för att försäkra sig om att de – i alla fall – levat. Han skakade på huvudet, och tänkte att han numera var ganska övertygad om att själv led av – bland allt en gammal man kunde lida av – vad som på läkarspråk kallades propagnosi: d.v.s. oförmåga att känna igen och framför allt konfigurera ansikten – och därför inte kunde delta i det sociala spelet eftersom han hade lagt ner sin mimik.

”Jag har en hjärnskada.” tänkte han med en viss resignation inför denna tyvärr blott alltför riktiga iakttagelse. ”Men jag får väl klara mig ändå. De flesta människor har en hjärnskada”. Sedan lyste plötsligt han upp, som träffad av en meteorit och efter att i en liten stund försökt låta bli,..... så började Marner skratta lågt och skrockande. Han skrattade och upprepade högt för sig själv om och om igen:

”Det kan dom gott göra!”

Marner var övertygad om att han numera fick nöja sig med att ha roligt i ensamhet. Så att säga. Sin karriär hade han glömt. Han hade som ung publicerat sig i The lancet.

Han hörde några knallar från ett hagelgevär och tänkte meddetsamma att det nu var dessa gräsliga turister på Rosengården, bortom Redersholm,

där Trillmans bodde och hyrde ut, som åter störde friden. Om de inte sköt med gevär, så kom de åkande med motocyklar eller små fyrhjulingar. Alla på Rosengården hade pengar. Utom Ludvig Trillman, som bodde avsides i en stuga, och håvade in hyrespengarna. Trillman var stum och saknade dessutom ytteröron. Ensam syntes han då och då i sin röda luva på promenader kors och tvärs genom skogarna. Såg man något rött i skogen, så var det Ludvig som gick av sig sin oro.

Regnet började så smått falla över Värmland – svanarna sökte sig in mot stranden och sökte skydd under ett klippöverhäng bland alar och vass i vattenbrynet - och han skyndade sig hem för att – ändå med viss glädje -invänta den märkliga systerdottern Esmeralda, som bett att få komma upp till Värmland ett slag – hon hade meddelat helt kort att det var ”av hjärtesorg”. Han trodde inte att hon kom för att be om vare sig linfrö eller opium.... Hon var hans ögonsten. Han hade plötsligt känt av sitt onda ben. Tänk om han dog idag ? Marner såg ut över sjön igen.

- Så egendomligt. Sa han när han fick se Siv ute i en liten snipa med sin pojkvän, Kurt. Vad gjorde de ute i båten bland isflaken mitt i vintern?

22

En osannolik berättelse.

Stormen över den amerikanska ostkusten nådde denna dag sin kulmen, men det var dock inte värre än att man , i allmänhet rejält påbyltade, kunde streta fram genom gatorna, och t.o.m. nödtorftigt nyttja bilarna, medan cyklisterna sågs leda cyklarna med ena handen och hålla i rockslagen med den andra.

I en mottagning på Bronx satt jag denna dag i en stol framför en läkare. Snön vräkte mot glasrutorna i byggnaden och några lampor flämtade då och då till - varför visste man inte.

Doktorn föll medsamma ned i den brutala uppriktighetens avgrund.

-Nej, det tror jag inte. sade han, och han syftade s.a.s. inte fritt, utan på en fråga från mig, om inte det hela var alldeles ofarligt..

- Världen är såsom grymig, samt lite gulbrun. sa jag.

- Det är just typiskt, sade doktorn. (Han menade väl just vad han sade.)

Jag kände i min mörka insikt ett ögonblick som om jag svävade fritt i rummet. Sen kände jag hur Henrietta grep om min hand, och jag reste mig, vi gick ut ur rummet och snart stod vi åter på gatan, och Henrietta vinkade i ovädret efter en taxi.

När vi – med en vanlig New-york-taxi - kommit hem trots det förfärliga ovädret och satt i den gröna soffan med varsin ljummen vindrink, och utan att alls ha berört sjukdomen med ett ord, och när smärtan tilltog mitt i huvudet, ringde det på dörren. Jag gick själv och öppnade och till min stora förvåning stolpade en jättelik burrig fågel med stora steg in i hallen. Utan att fråga. Fågeln, som liknade en tjädertupp, men väl var lika lång som jag, (186 cm) , såg på mig med ögon som var fulla med road sympati. Med ena vingen sköt den mig varsamt åt sidan och gick så in i rummet , där den bekvämt lade sig tillrätta centralt på den orientalistiska mattan.

Jag satte mig, förvånad, åter bredvid Henrietta, som något förvånad, betraktade fågeln. Denna tog plötsligt, och utan förvarning, till orda .

-Kanske att det en vacker dag skall gå upp för er att det inte alls var någon olycka, det där beskedet på mottagningen. läspade fågeln och kluckade till.

Hur jättelik fågeln var kan nu nästan inte beskrivas. Den bör ha vägt över hundra kilo, hade stora ödlelika fötter, och fjäderskruden såg ut att kunna vara nästan ett hölje för en minibuss. Näbben liknade nån slags

gul yxa, ögonen var som blodsprängda handbollar. På huvudet hade den en imponerande tofs, som – bara den – hade gjort succé på vilken Oscarsgala som helst. Tofsen vickade kokett närhelst fågeln yttrade något och tycktes sedan söka vila på endera av fågelhuvudets många sidor.

- Nej, det kunde ju varit mycket värre. inföll Henrietta glatt utan en tanke på vad hon sa, lutande sig fram, troligen för att bättre kunna avgöra om fågeln var riktig eller någon slags robot.

- Just det, sade fågeln och slöt sin yxmun, i det den tog på sig en min av överlägsen klokhet och gjorde vad som såg ut som en urgammal österländsk gest.

Jag hade inte väl hunnit smälta det hela (något som Henrietta inte tycktes ha minsta problem med) förrän det åter knackade på dörren. Jag gick, nogsamt undvikande fågeln, och öppnade. Det var doktorn, Blackburn. Denne, haltande och försedd med käpp, bad att få komma in. Han blev förskräckt över fågeln, som dock nickade artigt och flyttade sig en bit, varvid den rev ner en elegant art deco stativlampa.

Doktorn hade med sig prospekt över behandlingen. Dessa bredde han med en air av professionalism ut på bordet och tog så fram en bläckpenna och började förklara läget:

- Vi kommer att gå in här. förklarade han,: öppna med en ytterst smal el nål och därefter låta en liten armé av små byxor klättra efter. Vi kallar det ”byxor”, men det är egentligen enzymer. Nå, byxorna (här log han urskuldande) kommer sen att bege sig till själva hjärnans mest prekära innandöme, ”balken”, till pro-

blemets epicentrum, som vi kallar det. Sedan, med en vänstergängad fyrkärnig trippellaser....

Jag hörde nu inte längre på, mycket eftersom det faktiskt var mig det gällde, mig, och mitt huvud och min hjärnbalk..... Istället reste jag mig oförmärkt upp och gick fram till fönstret och tittade ut mot snön – och ned på - 42ndra gatan. Där såg allt ut som en vanlig torsdageftermiddag. Kanske något mindre trafik, en brokig samling människor. Jag kunde se (jag bodde ju på tredje våningen) en gammal man som hållögt promenerade i modden på gatan fram släpande en mager svart, diminutiv hund efter sig i ett rött koppel. ”Han liknar ju gamle farfar.” tänkte jag, då jag kände hur en klump av oro växte magen.

-Jag vill inte opereras. sade jag halvt för mig själv, men givetvis ändå rätt högt.

Sen minns jag inte mer av den dan. Allt blev bara kolsvart.

23

GODS OCH GULD.

Ängsmarkerna låg blöta efter gårdagens regn. En hare vände öronen i skogsbrynet nu när morgondimman småningom lättade. Den vida himlen över den västgötska slätten var grå, men genomlyst , och skimrade milt över godset Ekby, det ålderstigna herresätet, urmodigt i allt, med sin med buskar halvt igenvuxna , trånga gårdsplan, där en väldig tårpil stod och grät. Inte långt därifrån gick den smala ensamma vägen där en buss passerade då och då. Det var en gammal buss , en grön av äldre sort. Förutom ljudet från bussen var det tyst kring godset. Också kråkorna, som satt på de tre skorstenarna, förhöll sig i allmänhet , liksom denna morgon, alldeles tysta.

Det var som om naturen höll andan. Kanske den mörka hemlighet som godset Ekby ruvade på nu hade blivit så kraftfull att det var ofrånkomligt att den också skulle påverka den närmaste omgivningen. Den inverkade på godsets invånare, den höll dem i ett järn-

grepp. De var inte medvetna om dess effekter, men de var drabbade. De var tyngda, spända och på sin vakt. Vissa var lättirriterade o arga medan andra kände sig insnärjda och fångade med en tilltagande känsla av hopplöshet. Ur detta finns ingen väg ut!

Dessa stämningar fortplantade sig till husets väggar, som knakade och sprack och ut till den omgivande trädgården.

Naturen gör vanligtvis allt för att återställa balansen. Växtligheten försöker återta sin forna mark och sakta men tålmodigt bryta ner byggnader och anlagda planteringar. Allt det människan skapat ska försvinna.

Men det fungerade inte på Ekby. Hemligheten var för fasansfull. Naturen tog ett steg tillbaka i skräckslagen avvaktan. Kråkorna lämnade sina skorstenar med den känslan, som kråkor kan ha, att hit bör vi inte återvända.

24

Greve Georg Vaktels äventyr .

Starotsken försökte hejda mig, men det var omöjligt. Inom kort hade jag fått tag i en mindre båt - benämnd S/s Vita , en skorv i rödrosig järnplåt - som kunnat föra mig till en öde ö utanför kusten.

Jag steg iland och möttes av ett gigantiskt oväder med åska. Väl inne i ett obebott hus slog jag mig till ro, men hörde rätt vad det var några vargar utanför. Jag tog för sannolikt att jag och vargarna var de enda levande däggdjuren på ön. Mitt i åskvädret ställde jag mig den lustiga frågan om jag skulle öppna dörren för vargarna!

Det var rakt emot vad jag trodde var mitt eget Själv som jag öppnade. Vargarna smög då - hör och häpna - försiktigt in och lade sig kring den öppna spisen och slöt ögonen. Efter att ha givit dem och mig själv soppa, så sov vi alla fyra hela natten för att dagen efter anträda en lång, en längre resa.

(Jag vet att detta låter otroligt, men det är ingenting mot vad som kommer ...)

Vi gick då genom en underjordisk tunnel vars öppning jag hittat av en slump till en annan, en lite

större ö, där det då för tiden fanns ett palats , fyllt av figurer i terrakotta samt försett med två tjänare, Elim och Pramalan, av uråldrigt släkte tycktes det, även om de var unga, som förde oss - mig och mina vargar - in i ett bekvämt rum på andra våningen med utsikt över ett hav med blå uppbrutna isflak. Väl inredda här började vargarna och jag ett liv långt ifrån Prexezla - där starotsken och min gamla släkt (rester av den) fortfarande bodde - för att utforska och skapa oss ett nytt liv.

Jag satte mig vid ett stort skrivbord i mörkt trä och tog en penna och ett papper från en hög som låg där i halvdunklet och började skriva ner mina minnen från Prexezla, allting om dessa stora släkter i dessa kalla länder, farbröder med kindskägg och mostrar, lesbiska med jättebröst, som kom på besök hos oss på Prata 71, allt medan jag , ännu liten, bakom tjocka glasögon, förundrat sög in alla intryck och sparade dem i maggropens själ.

Jag hade skickat ut Elim på jakt efter höns åt vargarna och gett båda mina tjänare order om att flytta upp biblioteket ifrån magasinen samt upprätta en telefonlinje till Europa när jag plötsligt hörde en röst utanför dörren till mitt halvupplysta rum, in i vilket en månstråle just kastade sitt sken.

Det visade sig nu att det var en lokal berömdhet jag skulle få möta, den prostituerade Baruda, en elegant yppig dam i grå dräkt, vars händer var som liljebud. Hon slog sig ner i en soffa , anvisad av mig och jag tog fram en flaska portvin ur ett skåp, som inte använts på länge, ty gångjärnen gnisslade förskräckligt , och efter några inledande fraser på det lokala språket,

som jag av en slump lärt mig som 10-åring, började nu Baruda lägga fram sin sak.

Denna var på intet vis enkelt. Jag såg också i hennes ögon detta tvivel, som jag alltför väl lärt känna i Prexezla som ett tecken på att allt nästan var förlorat, :

- Gör mig lycklig, herre!

Vid detta tilltal var jag ju tvungen att ta mig en längre funderare. Vem var jag, och vem var hon? Väl medveten om skillnaden i klädsel. Mina egna kläder var närmast luffarkostym medan hennes var haute couture. Och vem trodde hon att jag var? Härskare över detta slott? Och vem var hon då i relation till denne presumtive härskare, som hon så ampert kallade: "herre"?

Jag ville på intet vis utnyttja min situation utan sade helt enkelt.

- Jag kan på inget vis tänka mig hur jag skulle kunna göra Er lycklig.

Baruda log ett bländvitt leende och jag betraktade hennes utsökta sinnliga brasilianskt-asiatiska drag. Och - viss om min oförmåga sade jag ändå:

- Stanna här och se om du trivs!?

Baruda log gåtfullt.

- Min familj då?

- De är alla välkomna. Vi har - förmodligen ett överflöd här. Av allt. Det är vad jag tror.... Kalla mig Greve Vaktel! (Det var djärvt sagt, men hon reagerade inte märkbart.) Jag ringde via en klocksträng på min ledige tjänare, Pramalan, och bad denne göra i ordning en extra middag till Baruda och hennes familj. (Fadern och modern var visst döende och hennes syster visst dödstum.) Pramalan lovade att steka upp några höns.

Efter detta mellanspel satte jag mig åter vid skrivbordet och skruvade upp ljuset på fotogenlampan, grep penna och skrev:

”Mina tankar går till den lilla charybdiska kvinna som läste sagor för mig som liten.”

Nu hördes ett bankande på dörren och Elim kom förskräckt - utan tillåtelse - in med en livs levande papegoja. På dessa breddgrader. Vi tog den gröna fågeln och bäddade ner den i en kartong med bomull och matade den med fikon, som vi hittad i det lilla ålderdomliga köket, där den enda belysningen var just månskenet.

Papegojan såg på oss med kärleksfulla ögon och jag undrade i det ögonblicket mycket över reptiler och dinosauriers själlsliv.

Elim log och jag bjöd honom in till ett glas portvin, även han. När vi satt så som jämlikar - efter att ha möt ett naturens under - så dristade sig Elim, efter en viss vända, att fråga:

- ”Kommer ni att stanna länge här?”

Det tyckte jag var en svår fråga. Men jag sade

- ”En man som rymt , trots varningar; en man som besekrat svårigheter större än vad någon annan mänsklig varelse någonsin har gjort, vad skulle han svara på en sådan fråga, som ju i det perspektivet är trivial, annat än: ”Jag har ingen aning!””

Elim log. Han såg - på sitt sätt - ner i golvet och sade sen.

- ”Så säger ni, från ert land, när ni vet att ni kommer att stanna för evigt...”

Jag stirrade förundrad på portvinsglaset som nu - av någon absurd anledning - antog enorma proportioner.

- Se till att vargarna har det bra! Och låt nu ingen störa mig, för det är nu sent på dagen. Och kalla mig för Greve Vaktel !

Elim reste sig, leende som alltid, borstade av några dammkorn från sin närapå lysande gröna dräkt och gled ut ur rummet som nu hade en behaglig temperatur kring 20 grader Celsius. Jag gick till den låga bädden över vilken ett simpelt tryck förklarade:” Ingen lever för evigt.”

Så lade jag mig till rätta för att sova - med Barudas blott alltför vackra ansikte på näthinnan - den första dagen på denna nya märkliga ö, långt , behagligt långtifrån Prexezla. Men jag bedrog mig, ty dörren flög upp, ja så hastigt att den genast slog igen av rekylen. Men ändå hade Elim slunkit in och nu böjde han sig flämtande över mig och sade upprört med en stor oro i det annars så lugn ansiktet (som kröntes av en kal hjässa):

- Nu har trupp landstigit!

- Trupp!

- Ja, via patrullbåt!

Jag rusade upp, omedveten om min nakenhet och Elim höll fram byxorna åt mig. Tillsammans var vi snart ute på balkongen, som hade ett bröstvärn med små tinnar på. Himlen var mörk men överdragen av ljusbeiga skyar, som aldrig förekom i mina forna hemtrakter. Ljudet från det närbelägna havet hördes som ett jämt brus. Några röster trängde dock igenom...

- This way, it must be this way!!!!

Pramalan hade - klokt nog - utan vidare släppt in dem på slottsområdet och jag sände ner Elim för att sända in truppen I den stora salen på botten våningen.

Jag såg mig om i de övre rummen efter några bättre kläder, letade i skåp och skrymslen. Jag fann en rund svart hatt som jag pressade ner nästan över öronen, tog ner en sabel från väggen och gick så ner för att möta de engelsktalande.

Det visade sig vara fem amerikaner. En av dem, som hade fler stjärnor i mössan än andra steg fram och tog mig i hand.

Han förklarade med omsorg att de var ute efter en viss Herr Belfrage.

Elim, som förstod engelska, sade till mig att det var slottets förutvarande herre, som just förra månaden givit sig av.

Jag meddelade officeren detta. Han såg tvislände ut på ett lustigt vis.

- He has left? But who are you?

Jag förklarade inte detta utan ljög.

- Jag är ägaren.

- Jaha, ni är chef för I.V.O.R.A ? skrattade han med sina blixtrande vita tänder glatt fientligt synliga.

- Inte chef, jag är ägare till slottet.

- Men det är I.V.O.R.A s slott. Påstod den unge mannen med texasdialekt.

- Jojo. Jag vet. Jag blev utsedd igår till permanent upprustare här.

Nu suckade amerikanen och tog fram en mobiltelefon.

- Jag måste kontrollera.

- Sen åker ni, sade jag och visade sabeln.

Den telefonerande mannen sneglade under samtalet på det antika vapnet som jag höll lite fram mot honom. I mitt stilla sinne tänkte jag hur jag betvingat de tre grå ulvarna med blotta viljestyrkan.

- Jaha, sade den unge insatschefen slutligen. Om inte Belfrage är här så drar vi!

De gjorde så utan att genomsöka slottet.

När de gått skrattade Pramalan för första gången.

- Så är dom alltid, jänkarna! Bara buss på....

- Är dom det? Frågade jag med en viss tillrättavisning varpå Pramalan blev sitt "vanliga" buttra jag igen, plutade med de breda läpparna och sa:

- De faller mig inte i smaken.

Elim kom till min hjälp.

- Vad vet vi?

- Ja, vad vet ni? Sa jag och började gå mot trappan till övervåningen. I ett hörn vid trappan låg vargarna och halvsov, flämtande, mätta av höns.

Medan detta pågick hade Baruda hållit sig i sin svit i ett av slottets tre röda torn med sin familj. Hon dök nu upp. Klockan var två på natten den första dagen.

Hon hade med sig den gåtfulla Elena, den dövstumma, som var förfärligt påpaltad, antingen för att dölja sin magerhet eller för att hon helt enkelt frös.

- Elena har huvudvärk. Har du en tablett?

- Hur vet du att hon har huvudvärk? Hon kan ju inte prata!

- Hon kan peka! Svarade Baruda argt medan hon iakttog mina bara blåa anklar som syntes för att jag inte haft tid att sätta på mig strumpor. Alltid detta trakasserier angående klädsel just från hennes sida!

- Jag har inga tabletter. Inte en enda! Fråga Elim eller den andre!

- Det har jag redan. Jag har bott här i tre år och här finns inte minsta tillstymmelse till medicin.

- Du kunde ju varit här när amerikanarna var här. Varför gömmer du dig?

- Jaja. Skall det vara på det viset, så får det duga med portvin!

- Nå, det var ju sjutton, sa jag och körde ut henne ur rummet. Hon tog med portvinet.

- Djävla fnask!!! skrek jag efter henne. Varför jag då såg Elena snabbt vända sig om, det hade jag ingen säker aning om. Hon visade då och då upp ett röt äpple hon gömt i kappan. Så var det. Jag misstänkte att hon hörde. Folk ljög tydligen här. Och här var fullt av höns.

Jag gick nu och lade mig för andra gången den första dan. Vinden ven utanför det enkelglasade fönstret. Det syntes bli ett ganska besvärligt grevskap. Men så hade ju också starotsken i det trygga gamla Prexezla försökt hejda mig.....

Snart sov jag. Nere i hallen sov även vargarna tätt intill varann, kanske av en dunkel rädsla för något för dem inte helt obekant.

25

Vägöverfallet.

Vi reste länge. Solen lyste varmt. Vagnen stannade vid några träd. Där stod en svartögd bandit och flinade oss upp i ansiktet, när vi tvingades överlämna våra klockor och hattar till hans son. `Tar han då inte bättre vara på sitt barn?`, tänkte vi, sneglade lite på varandra, och borstade vägdammet av jaketter och parasoller.

Kusken satt vänd ifrån oss, och jag slogs av miss-tanken att han kunde vara i maskopi med den grinande banditen, vars få gula tänder blänkte till när han talade:

”Himmelen är nära!”

Moln gled nu upp över skogskanten. Några vind-pustar förde med sig lukten av soltorkat hö från en äng i närheten, och en häst frustade, i det den blängde på banditen, som med handen nonchalant stödd mot skaftet på en kniv som satt instucken i hans livrem, fortfarande hotade oss, och alltså i kryptiska ordalag krävde åtminstone hela hyrvagnen av oss. Den lille pojken kisade glatt upp mot oss, där vi ännu satt på vagnen, och han tycktes betrakta det hela med ett nöje gränsande till extas. Jag tänkte att han såg ut som om han var på fotbollsmatch. Några skator flaxade förbi på vägen, elakt jagande varann.

Plötsligt, som av ingen orsak alls, bröts bakre vagnaxeln av med en skarp smäll, varpå hela vagnen med ett vajande dunsade ner på ända på den hårda sandmarken. Vi fyra i vagnen kastades om varann och kusken hamnade ovanpå oss, sålunda kastad bakåt från den enkla minimala kuskbocken, som inte var mer än en spång.

Vid åsynen av denna, för banditen oväntade kalamitet, tappade denne, till sin sons förfäran, helt koncepterna och vände VERKLIGEN sitt ansikte mot himlen, lyfte näven och skrek för full hals: ”Jag sade dig ju att det skulle gå åt helvete!”. Det var nu uppenbart för mig, där jag låg inklämd under en ung flicka vid namn Gloria, som doftade ljuvligt, att banditen var religiös. Och inte bara det: han hade nu råkat i tvivel på Guds allsmäktighet och förbannade nu den allsmäktige. Flickan satte resolut sin hand mitt i mitt ansikte, i det hon hävde sig upp ur den ramponerade vagnen och sen skrek kongenialt åt banditen i gäll falsett:

”För dig finns ingen frälsning!”

Detta tycktes mig dock väl magstarkt. Och man måste ju i såna här lägen alltid också ta hänsyn till närvaron av oskyldiga barn, tänkte jag, varför jag – i det jag särade på hennes fingrar – ljudligt kved till mannens försvar:

”Han menade inget illa förstår ni väl...”

En av hästarna, en skäck, tycktes hålla med mig om detta, ty den hade nu, lekfullt, grabbat åt sig banditens skjortärm, som hängde lite lös vid axeln.

Min kamrat på resan, om han nu var det, som hette Oleg, vars far var sedan åratal inlagd på hospital,

såg nu ut som han skulle börja gråta. Ja, i sådana här stunder visar alla vad de i grunden i anden mäktar med.

Gloria, som jag hade haft närmare kontakt med i vagnen, stod nu i ett nafs bredvid denna trasiga tingest, och sa spefullt till den laglöse:

”Se där, är du nöjd nu?”

I detta ögonblick lyckades nu häststackarn slita hela den grönrutiga skjortärmen av banditen, vars ansiktsuttryck onekligen var till ytterlighet förändrat. Han var blek; han svettades och i hans ögon formligen skymtade det av djup oro.

Som jag inte ännu sagt, så hade vi fem på vagnen rest rätt långt, och det var ju varmt och vi befann oss nu mitt i en skog i en situation där ingen alls var tillfreds. Tvärtom, det artade sig till storgräl, och instrumentellt sett var det ju egentligen vagnens fel. Hur i all sin dar kan en vagnsaxel gå av så där plötsligt, när vagnen är stillastående till råga på allt? Ja, man kan säga, givetvis kan man det, att det förstås på sätt och vis var tur att det skedde i det läget, då vi till exempel hade befunnit oss, beträffande oss på vagnen, i sämre utsikter om nu axeln gått av i en nerförsbacke längre fram. Försynen hade alltså varit framme, i banditens gestalt. Detta insåg vi emellertid inte med detsamma. Vi var, alla resanden, så upprörda över röveriet. Som jag själv med sinnesnärvaro nu också insåg att banditens möjlighet att snabbt förflytta sig bekvämt från platsen försvunnit, åtminstone med vagn, krävde jag snabbt våra klockor och hattar tillbaka.

”Och det på momangen!”, sa jag med hög om än av ansträngning lite kvävd röst. Jag stod bredbent

inför banditen, som var så kortväxt att jag kunde se hela skogskanten över hans huvud.

”Seså.” menade denne överslätande och sparkade lite löst till en svart sombrero som låg intill hans fot, en huvudprydnad som kanske tillhörde Oleg.

Ingen av oss hade märkt att vi var observerade. På norra sidan om vägen fanns en rik blandskog, mesta dels björk och sly, och i denna stod nu ett djur och betraktade scenariot, tyst och utan att med ett ljud avslöja sin närvaro, vilken i sig förmodligen också den var helt slumpartad. Hur som helst dröjde det inte länge förrän djuret – av oss alla – av den lille pojken, med pojkars klara ögon, avslöjats, och denne gallskek alltså plötsligt, därmed resolut återigen omkastande hela scenen:

”En äääääälg!”

Nu syntes Olegs nerver svikta, ty han tog – ödesdigert, som det skulle visa sig - av med språng i motsatt riktning mot där älgen faktiskt stod, och syntes snart blott nästan som en punkt i fjärran ute på de med små buskar bevuxna fälten söderöver. Området var där snudd på hed. Kristina, vilket var namnet på ett fruntimmer som också var med på resan, högg tag i min arm; - hon var nog alltid mycket fysisk, hade nog alltid varit. Jag såg på den lille banditen och frågade denne:

”Vad skall vi göra nu?”, som jag trodde att han – vilket var en förnuftig gissning av hans kläder och utseende att döma – var mer naturmänniska än vad jag, eller Vera (som var en liten och späd medpassagerare, som jag faktiskt kände sen förut, och sällan var till varken nytta eller besvär) och Gloria var.

”Pappa har ett gevär hemma.” sade då pojken. Detta syntes i och för sig ganska så logiskt av denne.

”Jaha.”, sa jag vänligt, men tillade, med list: ”var är ’hemma’ då?”

Här avbröt nu banditen, som tycks hämtat sig från överraskningarna, och dessutom fann att hela situationen så att säga höll på att gå honom ur händerna, i det han tog fram kniven och viftade med denna:

”Gå upp i vagnen alla tre!”. Kusken brydde han sig inte om. Denne stod vid en häst och strök denna över mulen, medan denna sökte tugga i sig den långa ärmen, som släpade ner på grusvägen.

Älgen såg energiskt på från en osäker plats i diket.

Snart satt vi i den starkt lutande vagnen igen, och banditen gjorde en lov kring denna medan han sakta närmade sig älgen, som bar en tretaggad krona.

Just i detta ögonblick hördes oväsen, skrik och skratt på vägen från det håll vi kommit, och så svängde det fram en annan med hästar förspänd vagn upp bakom det nu ständigt eskalerande lantliga dramat.

De nyanlända stannade ett femtontal meter från oss och en stor karl med jättelikt huvud, som rimmade illa med den i övrigt ordinära kroppen, skrek:

”Axelbrott?”

Jag kastade en snabb blick åt banditens håll. Denne stod som förstenad. Vad denne hade upptäckt var nämligen att den storhuvade i en sele på ryggen bar en gigantisk studsare, som såg ut som en sådan som man faller elefanter med i Afrika. Pojken, som hittills varit idel glädje, blev nu bekymrad, ja, den lille – som såg begåvad ut – tycktes falla i djupa tankar mitt i alltihop.

Triumferande ropade nu Gloria, sammanfattande situationen:

”Ha! Där ser du, din lille djävel!”

Vagnen som nyss stannat var av en större mer solid och mer påkostad konstruktion. Den var dessutom vackert målad i mörkrött, samt hade stora lanternor på kopparstänger vid vardera sidan. Kusken bar hög hatt samt hade en lång piska. De två hästarna var blanksvarta och stora som hus. Våra hästar var däremot små bruna eller gråmelerade märrar, som man utan vidare kunnat ta för ponnys. Förutom kusken och mannen med det stora huvudet och geväret fanns i vagnen endast en herre, som såg ut att vara en äldre godsägare eller dylikt. Denne steg nu ur sin vagn och gick, åtföljd av mannen med den deformerade, eller åtminstone ovanliga, kroppen och geväret fram till banditen, som stannat vid vägrenen ett litet antal meter från den ystert bligande älgen, som inte i hela sitt liv njutit så mycket som nu, så tycktes det, och dessutom av ett vagnshaveri. Nu sprang emellertid den lilla pojken med utbredda armar mot den mot oss kommande gentlemannen och ropade bevekande:

”Ta inte min pappa! Ta inte min pappa!”

I ögonvrån såg jag Glorias hänsynslöst skadeglada och vinstlystna flin, medan jag gjorde en ansats att återigen ta mig ur det trasiga ekipaget.

Då hördes på avstånd ett svagt rop. Det var Oleg. Trots att ropet var svagt tycktes just innebörden i orden göra att det nådde allas öron:

”Det ligger en nergång här!”

Och för att nu göra en lång historia kort, så stod det så inte länge på, förrän vi alla som nyss deltagit i ett litet

vägdrama, nu stod ikring ett stort hål i marken, vilket medelst en stensatt gång förde ner i underjorden. Kvar på vägen, ett hundratal meter bort, stod nu hästarna samt älgen, som nu satte i sig plymen på Glorias hatt, där denna lämnats av oförsiktighet, vilket blev hattens definitiva slut som hatt.

”Det är en nergång till en grotta!”, sade banditen, och uttryckte här den tanke som slagit oss alla.

Och där stod vi nu, mitt på blanka förmiddagen, ett sällskap på kanske tio personer inför en gåta, vars lösning skulle visa sig så fantastisk att man än idag tvivlar på dess sanningshalt. Under det vi alla tog oss nerför avsatserna i hålet, långsamt och försiktigt, under ledning av mannen med älgstudsaren, som nu höll denna i högsta beredskap, - till pojakens förtjusning - kom så yttervärlden att slutas över oss, och vi fortsatte neråt i skenet av de två gamla lanternorna som plockats av den större vagnen och nu bars tända av de två kuskarna, som om de inte i sina liv sysslat med något annat än speleologi, ...

I det flackande skenet tog vi oss succesivt allt djupare, utan tecken på förändring i omgivning. Gången var väl av två meters bredd, samt gediget stensatt runt om och med en lutning på cirka 45 grader. Vera ängslades, liksom Oleg, men för övrigt var vi alla naivt upptäckslystna, och var inom kort liksom drogade av äventyret. Mannen som såg ut som en godsägare, vilket han senare visade sig långt ifrån vara, sade med emfas:

”Detta är livet!”

Under det Gloria nu försökte, och syntes lyckas väl med detta, komma på god fot med rövaren, via smekningar på halsen och diverse annat, kom vi utan

missöden flera hundra meter ner, och utan att märka av att luften blev sämre, vilket mannen med studsaren, som presenterat sig med namnet Kurt, förklarade måste bero på att gången förseddes med ventilation nerifrån. Han hade inte väl yttrat dessa ord förrän vi framför oss såg en låst port, en stålport, ett par meter längre ner. Över porten fanns visserligen just spådda luftportar, men för oss syntes alltså färden ner i underjorden sluta här, såvitt, förstås, ingen möjlighet till öppning av porten fanns.

Porten satt som berget. Och låst var den. Den lille pojken försökte öppna låset med en liten spik som han haft i byxfickan (också ett ställe för en spik), men - givetvis - utan resultat.

”Se nu”, sa Gloria med hög röst, blängande på Oleg, ” en sån jävla röradu har satt oss i, långt djävla nere *i marken!*”

”Det, det, det...”, stammade Oleg.

”Godsägarn” lyfte nu sin smala hand och slog med knogarna tre försiktiga slag på porten.

Med ett lätt gnissel öppnade sig då denna, och vi möttes av en otrolig syn. ”Hjälp!”, skrek Vera och tog tag i min arm, fullständigt omedvetet. Gloria, däremot, gjorde med solemnt ansiktsuttryck, långsamt korstecknet samt log segervisst. I det ögonblicket visste jag, - fast inte heller jag medvetet - att jag hatade den ombytliga, manipulativa, falska och själviska Gloria. Så lutade jag mig närmare lilla Vera, pekade och sa: ”Ser du? Ser du?”

Och vi allihop såg.

26

HEMKOMSTEN.

Röken från förorternas bilbränder hängde ännu kvar över staden från kvällen förut, faktiskt så intensivt att folk då och då frynte på näsan åt den skarpa lukten. Somliga försökte gnugga bort känslan av rök och brand genom att gnugga ansiktet baksidan av handen. Det var en torsdagskväll i september i den lilla hamnstaden Fenderport, och regnet, som kommit i skurar från en sky full med grå, tjocka vaddmoln hela hösteftermiddagen, hade äntligen upphört. Detta betydde dock inte att det nu nalkades bättre väder. Meteorologerna hade i radions kvällssändning måttligt upprörda meddelat, att en större storm var i annalkande, men ingen i staden hade ännu inte märkt av några kraftigare vindar eller sett några illavarslande moln på himlen. Man var, som ju folk i allmänhet är, amatörmeteorologer eller ej, helt upptagna av annat. Men observanta människor hade alltså ändå båda dessa tankar i huvudet, dels den att regnet upphört, dels den att – garde bien! - ovädret var nära. Som vi skall se, så fattades det just inte observanta människor på det ställe i

staden, där denna berättelse, närapå slumpartat tar sin början. Nej, här drällde det av vakna, påhittiga, energiska, lustfyllda och reflekterande själar.

Det var en påfallande smal, men nergången, gata i stadens centrum, strax utanför affärsdistriktet. Här hade det plötsligt vid niosnåret uppstått tumult. Folk rusade, upprörda, hit och dit på den av nyligen uppdaterade gatlyktor upplysta lilla gatremsan.

En klent byggd man i lyxig, granitgrå Armani-kostym, med det mörka håret vackert uppknutet, med en röd-och-svartmönstrad snodd, i e kort hästsvans, låg snett framstupa i den smala stentrappa, som via en grön dörr ledde från entrén upp till den övre puben. Han såg ut att vara skjuten i huvudet med två skott. Efter det att skotten hade fallit, rusade så tre mörklädda yngre män, iförda rånarluvor, ut genom den breda entrén på Norton Street No 5 och satte sig i en svart SUV-Volvo, som stod parkerad ett tjugotal meter därifrån och försvann med skrikande däck. Det kunde ha varit tre skott, men de flesta sa sig bestämt ha hört två. Servitören på klubben, eller utkastaren, – han tjänstgjorde i båda dessa fack – kunde av den onaturliga halsvinkeln genast dra slutsatsen, att den olycklige var död.

Utkastaren, en liten muskulös, östeuropé, ropade ut på den smala gatan, där det vimlade av folk i alla åldrar och ropade:

”POLIS!”

Mordet – ty ett sådant handlade det otvivelaktigt om, då ingen människa skjuter sig själv i huvudet med två skott – skakade redan från början om i hela stads-

delen Wiolds. Folk satte i halsen, vände på klackar, tappade bagar och skrek.

Wiolds var en välbärgad men också mycket egen-
domlig, och – som sagt – lite nergången, stadsdel, full
med sexvåningshus i sandsten. Inte bara de ljusskygga
som var på väg ut från och in genom porten där den
döde hittats, men även de många välbeställda city-
människor, som kom med attachéväschor eller små
shoppingbagar eller rastade hundar i kyrkparken, stod
likt slagna av blixten. När det långa polisfordonet med
tjutande sirener slutligen kom fram till porten där
föreningen hade sina lokaler, vilket var exakt på det
ställe där också en känd nattklubb, den famösa Club
Hein låg. Denna var illa sedd och ryktbar, i vart fall i
den lilla hamnstadens undre värld. Gatan låg i en
stadsdel, Wiolds, i stadens av kanaler genomkorsade
gamla centrum, och mången observatör kopplade
omedelbart samman mordet med klubbens lugubra
verksamhet. Men allt var mycket krångligare än den
omedelbara teori, som gick ut på att det var ett upp-
rört fnask som gjort slut på en snål klient. Så förhöll
det sig denna gång inte. Men på gatan sade mången
ändå, att detta var i alla fall nu slutet för Club Hein.
Och inte en människa talade om den filosofiska klub-
ben Världsrymdens barn, som låg vägg i vägg, eller,
rättare sagt, golv i tak med Club Hein.

”Vad är det som har hänt?”, ropade en ung man
i blå, krittstrecksrändig kostym, med blonderat hår och
som bar en rubin i örsnibben.

”En man ligger död i trappan upp till Gröna
Dörren. Jag hörde skotten.”, hävdade en mörkhyad
securitasvakt, som kanske varit yrkesplacerad på kro-
gen, i den östra änden av gatan. ”Det var ett gäng som

gjorde det.” Krogen var en diminutiv Italiensk trattoria, Castiglione, som serverade olika slag av pastarätter. En äldre man med röd mustasch och blått hår, i påfallande sliten, men elegant pälsbrämad rock snyftade:

”Vad är det för människor som skjuter ihjäl varandra på det här viset...”

En annan proper herre, av mer bastant och otvetydigt slag ropade:

”Gräsligt! Gräsligt! Så ihjäl dräggen!” Han strök härvid med ena handen på sitt överben.

En stark målad, trådsmal, affärskvinna i lila kappa och med bred käft riktade en uppmaning till alla som ville höra på, medan hon ampert blickade runt om sig på gatan utanför porten:

”Släng ut all utlänning! Det är deras fel!”

Porten där skotten fallit rymde två ingångar. Dessa ledde dels till en förening, dels till en nöjesinrättning. I de våningar som låg ovanför Club Hein,, från fjärde till åttonde, var ett sällskap inhyrt sedan årtionden. Detta sällskap hette Children of The Spirit of the World, Världsandens barn men det kallades vanligen bara ”Gröna Dörren”. Men Club Hein – som alltså låg i bottenplanet på Norton Street No 5, och upptog hela detta -, och Gröna Dörren – i övervåningarna - hade ingenting med varandra att göra, men var helt enkelt båda hyresgäster hos en husägare som gick under namnet Anette Schipold. Föreningen och klubben delade helt enkelt yttre ingång. En pampig entré, smyckad med två lejon i antik betong. Tog man till höger i porten, i entrén, via en röd, vadderad dörr, så kom man till den mer nakna klubben, via en enkel halvtrappa, men tog man till vänster så kom man till

föreningen Världsandens barn, via fyra trappor eller en hiss. Dörren till denna förening var grön, och betsad. Club Hein kallades aldrig nånsin för "Röda dörren", men bara för det den hette. I vanliga fall om natten kunde man se en liten ström av människor på spindelben, och i läderstövlar vackla och kryssa sig fram, likt knappt synliga dimgrå skuggor, på den öde Norton Street ända tills de blev tydligt upplysta av den rad lyktor, somliga festligt röda och gröna, andra sjukt lismande gula, med vilka klubben behagade upplysa entrén samt de tre blyinfattade fönster, där man annonserade sin – och de nätta dansösernas och eskorternas – närvaro med pråliga affischer och med diverse vita stjärnor klumpigt censurerade fotografier i svartvitt. Alla dessa upprymda människor var ute för att besöka Club Hein, medan Världsandens barn mer var frekventerad under dagen, mest kring lunchtid, av lite äldre herrar med intellektuellt utseende.

Alla visaste, att på Världsandens barn kunde herrar slumra lite några timmar mitt på dan i en fåtölj och ta sig en öl. En del av denna förenings lokaler var i själva verket till dels som en vanlig engelsk pub. Till dels tycktes det hela som ett nedlagt folkbibliotek. Ytterligare betraktare skulle säga att det mer var som ett café för övervintrade rödvinsradikaler. Namnet var ju underligt, och det hade troligen att göra med filosofen Hegel. Konstigt, eftersom det ju var ett anglosaxiskt land. Men faktum är ju att till och med Bertrand Russell under sin ungdom var något av en hegelian. Kanske var namnet ett skämt; kanske hade det en allvarlig grund. Ingen som man frågade visste svaret. Föreningens stadgar hade sedan länge kommit bort. Kanske bränts tillsammans med något gammalt

dödsbo. Hyran betalades aldrig, men hyresvärden, Fru Schipold, lät allt fortgå som vanligt, och betalade till och med för el och värme.

Fru Schipold var det länge sedan någon sett till, men hennes son, George, en man i fyrtiofemårsåldern, kom då och då, iklädd en brun, ytterligt schaskig garbardinkostym med för korta ben, och sopade rent i trappan och rev ner diverse överflödiga anslag, drog upp persiennerna, samt pratade lite med gästerna.

Hur nästintill självklart det ändå kunde tyckas, som att dessa klubbar hade något med varann att göra, så var det otroligt svårt att verkligen konstatera detta, eller alls se hur det praktiskt kunde gå till.

En man, som inte heller tycktes ha på någondera klubben att göra, då han var iklädd en blå vindtygsjacka och grova, grå jeans och bar en röd fritidsryggsäck, snubblade svettig ut ifrån porten, varifrån skotten fallit. Han såg sig villrådigt omkring. Runt omkring honom ilade människor omkring, mest män i trettioårsåldern, som verkade nöjeslystna och spelsugna, och folk stod i små grupper och spekulerade om brottet, som ju enligt ryktet som snabbt uppkom mest liknade en avrättning, medan de höll i sina kläder och paraplyer. Gatlyktorna speglade sig i deras ögonvitor, och skrällen låg under ytan och darrade. Vem vet om det inte skulle smälla av ett skott till eller något sådant? ”Vi måste följa efter mördarna!” sa utkastaren. Efter att ha blivit knuffad i riktningen mot centrum, valde mannen med ryggsäcken motsatt riktning och sökte sig istället tillbaka in till området just kring entrén, spejande, som för att se sig omkring. Han blev i sin tur uppmärksam av klubbens servitör och utkastare, som ju tycktes var den som först

upptäckt den döde, men som sedan varit i ett ärende någonstans, då han just anlände från andra sidan gatan, där det låg en tobaksaffär av det urgamla slag, som mest fanns förr.

”Vem är du? Var inte du också inne i porten?”, ropade han och glodde med sitt runda ansikte och ilskna, små bruna facettögon. Men den sportklädde begav sig då raskt ifrån den omedelbara närheten av porten till klubben, och undvek plötsligt allt ståhej, i det han rätt vad det var tryckte sig mot en vägg längre bort nu, där han stod och andades ut.

Mördarna tycks – egendomligt nog - kommit ut från den röda dörren, från Club Hein, och ilat, snabba som en hundrameterslöpare till en Volvo, som stått parkerad vid porten, hoppat in i den och med en rivstart försvunnit i riktningen mot Wiolds Church. Där hade den svängt av och upp mot North Valley Square, ett område med en park och ett privatsjukhus. Men förmodligen hade den fortsatt förbi denna park, och var väl vid det här laget långt borta. Förmodligen hade männen t.o.m. övergivit bilen, och bytt till en annan. Det var ju så det brukade gå till. Något registreringsnummer tycktes, hur som helst inte funnits på Volvon. Att plåten varit alldeles tom skulle visa sig av en övervakningsfilm, längre fram.

Mycket av vad som hänt hade observerats av mannen med ryggsäcken, som tryckte sig intill husfasaden. Och knappt hade polisen anlant, när det började forsa ut människor från klubbens entré, hela rader av förhållandevis välklädda och välfriserade män och kvinnor - som alla tycktes vara i nedre sjuttonårsåldern -, som alla viftade med armarna. Mängden av personer på gatan var närapå absurd. Man hade inte

kunnat tro att det under en vardagskväll kunde finnas så många människor på en ordinär innerstadsgata som Norton Street. Här kunde ju finnas massor av vittnen, till både det ena och det andra. Mördarna måste ju ha anlänt till entrén på Norton Street No 5 utan att alls vara maskerade, till exempel. Några människor som rantade omkring med rånarluvor tolererades inte i detta kvarter. Om någon visat sig i rånarluva här, så hade någon av vakterna, antingen vid pizzeria Castiglione, som låg vid No 15, eller vid själva entrén, agerat med detsamma.

Man kringrände porten där liket låg, och man argumenterade med poliserna, och det hela slutade så med att securitasvakten och en man till följde med ambulansen, när denna gav sig av. Polisen spärrade av trappavsnittet till Världsandens barn, men egentligen inte Club Hein, eftersom alla klubbbesökarna, de flesta klädda i mörka kostymer, alternativt flanelljackor, ansåg att de måste ut och in där.

Norton Street, - det hör till saken - var också platsen för en av stans dyraste, fashionabla och eftertraktade skolor, och denna skola - som från början varit enbart dedikerad till undervisning av högrestånds flickor - hade tagit i anspråk tre hus i närheten, hus som samtliga byggdes för mer än hundra år sen, i gotisk/nationalromantisk stil, bemängda med utsirade torn och pilastrar.

Men på Norton Street No 5, i tre våningar, helt nära parken, huserade alltså Club Hein och Världsandens barn. Trots detta, eller kanske tack vare, så var det så, att inga andra än personer ur de högre, eller rent av högsta, samhällsskikten bodde här. Gatan var nerlusad med rikt och chict folk. Våningarna var

sobra, och de låg ju på ett praktiskt gångavstånd från centrum, där många hade sitt uppehålle och arbetade på banker, försäkringsbolag, på Think tanks och i stadshuset.

Husen – som troligen varit ytterst bekanta för offret, men som nu aldrig skulle vara föremål för dennes tankar om dem mer – var vackra nog, ja så det förslog! Tinnar och torn. Egendomligt var det att man tydligen kring år dazumal, vid byggnationen, år 1900, inte kunde bestämma sig för om husen skulle vara gotiska eller just nationalromantiska. Blandningen öppnade för närmast för det hiskeliga. Ja, man läppjade på det groteska. Så liknade byggnaderna närmast skotska skräckslott med utensilier från Buttericks. Enligt filosofen Hegel är ironin en slags medelpunkt. Så är det också i stilblandningarnas kosmos: om alla stilar samlas i ett försök att håna varandra, så kommer man snart till en slags födsloögonblick, i vilket allt skenbart kan hända. Så tycktes denna arkitektur vara medelpunkternas medelpunkt. Men det moderna livet var ju sådant. Man begav sig från tomhet till tomhet – i arkitektur eller vad som helst. På vägen mellan dessa ytterligheter (?) kunde ett ögonkast eller två utväxlas, i vänlighet, eller några komiska fraser, som aldrig glömdes. Eller ett knivstick kunde – i fiendskap – mutilera eller taga liv av daga. Allt var yta, allt var förskräckelse, och allt var samtidigt pengar. Pengar och makt, och där makt finns, där finns – som alla vet – även våldet.

”Vad våldet kan skapa är vanskligt och kort.”, skrev Tegnér. Det är ju sant. Men visst kan det ändå skapa. Det vet var och en. Våld är oftast radikalt effektivt. Även hot om våld kan fungera.

Eftersom klubben – många skulle säga ”escort-klubben”, andra ”natt-klubben” - inte alls var flott, men snarare tarvlig och enkel, så kan man undra vad det egentligen var som ännu efter 20 års existens lockade dit kunder. Det var, det kan jag tryggt säga, varken baren, dansen eller musiken. Men vad var det då? Och vad för en klubb var det, bakom det gåtfulla namnet, som nästan ingen förstod? Och bakom den dockskåpsaktiga fasaden? Man kan nog tryggt säga att det handlade om den diskreta och habila försäljning av diverse sinnesförhöjande substanser som man kunde tillföra kroppen. Heroin, kitt, röka, steroider och annat, samt givetvis diverse handel med beröringar, synintryck och egendomliga poser och stönanden.

Den bekanta, uråldriga himmelska lunarsatelliten sken full denna kväll. Molnen gled sakta, som på lek, över en mörklila himmel. Sommaren hade något dröjt sig kvar. Takvinklarna stod, relativt väl upplysta, med sitt mörkgula och nederländskt röd tegel mot den mörka himlen. Här och där i husen var fönstren upplysta. En del fönster hade öppnats efter skotten. Somliga människor hade samlats vid dem, och några lutade sig ut för att se och för att fotografera med mobilkameror. En och annan var natt klädd, andra festklädda. Väl i det skarpa ljusskenet från gatlyktorna vid huset kunde man se att klientelet var unga välklädda människor, ofta nog berusade och på väg från en lyxkrog och således förledda av någon lustigkurre till frestare till att öda pengar en timme eller två tillsynes på sådant som egentligen inte var något.

Alltnog: här svängde alltså vid 22.16 äntligen upp en stor blåvit polispiket vid den främre ingången

på Norton Street, och ut rusade tre poliser med dragna vapen, pistoler och en karbin. De skrek högt:

”POLIS! Undan!! Polis!”

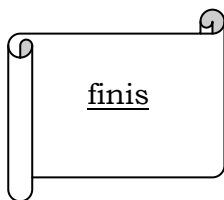
De människor, som fanns i närheten, gav sig springande iväg ett stycke mot centrum, alltså bort ifrån klubben och den närbelägna Wiolds Church, vars bakre port stod på glänt. I porten till klubben stod klubbens nye ägare, Dirk Dreissler. Hans röda hår stod på ända och vid hans breda sida – greppande hans arm - huttrade en diminutiv, mycket solbränd, flicka i ljusbrun fluffig pälsjacks över en blå gnistrande paljettklänning och med en jättelikt svart hårknut i en vit turban, vars ena sida just råkade bli bjärt upplyst, tvärs igenom den rökiga kvällsdimman, av en stark bilstrålkastare.

Mannen med den röda ryggsäcken, som stod intill husfasaden en tio meter bort, beskådade alltihop med öppen mun. Då och då tog han sig mot huvudet, där han uppenbarligen var något skadad, då det då och då kom en rännil blod från hjässan och rann ner i halslinningen. Han tilltalades av mannen med det blå håret, som upprepade gånger insisterade på att få ett svar på en enkel fråga:

”Men är det inte Brickley? Är det inte Jonatan Brickley? Är det inte du??”

I samma stund kom en annan man, i lång svart rock, och ryckte – utan att yttra hörbara ord - tag i den blödandes arm och drog honom med sig åt kyrkan till. Mannen, som syntes ha en vanlig svart kostym under rocken, hade en gråaktig peruk halvt nerdragen över ansiktet, så att man inte kunde urskilja identiteten på denne. När dessa två avlägsnade sig, så ropade en polis, som kommit till platsen åter efter Jonatan:

”Hallå, du där! Du skall höras!”, men då var ryggsäcksmannen med hjälp av mannen med peruken redan försvunnen. De hade försvunnit in genom bakdörren till den lilla katedral, som var stadsdelens stolthet.

Kaj Bernhard Genell, 2020. Copyright K.B. Genell 2020. All rights reserved.